

Velkommen til kickoff-landmandsmøde

Den Grønne Trepert i Haderslev-området

24. februar 2025

Dagens program

Velkomst

v. næstformand Flemming Skov, Spiras

Kort oplæg om den politiske aftale og organisering af treparten

v. bestyrelsesmedlem Bo Bejer, Spiras

Haderslev Fjord-projektet og Kystvandråd i Spiras' område

v. bestyrelsesmedlem Søren Laustsen, Spiras

De økonomiske perspektiver for landbruget set ud fra N-reduktionskravene

v. specialkonsulent Jacob Krog, SEGES Innovation

Dagens program

Kommunernes rolle og opgaver med treparten

v. afdelingchef Per Lyngge Jensen, Klima & natur, Haderslev kommune

Treparten – hvad rummer den af udfordringer og muligheder for landbruget?

*v. afd.chef planteavl Carsten Clausen Kock
og afd.chef miljø Lars Schmidt*

Hvordan arbejder vi klogest med udtagning, skov og ekstensivering?

*v. leder af grøn omstilling hos Spiras, Niels Ole Præstbro
udtagningskonsulenter og rådgivere Aksel Ravn, Peter Aalykke, Mads Alnor*

Dagens
program

Klima- og kvælstofkravene i Treparten i et strategisk perspektiv

*v. afd.chef økonomi Claus Bech Jensen
og afd.chef udvikling Anders Andersen*

Afrunding og opsamling

v. Flemming Skov

Der serveres sandwich, øl og vand.
Snak med naboen - tag fat i rådgiverne

Kort oplæg om den politiske aftale og de forestående opgaver for landbruget

Flemming Skov

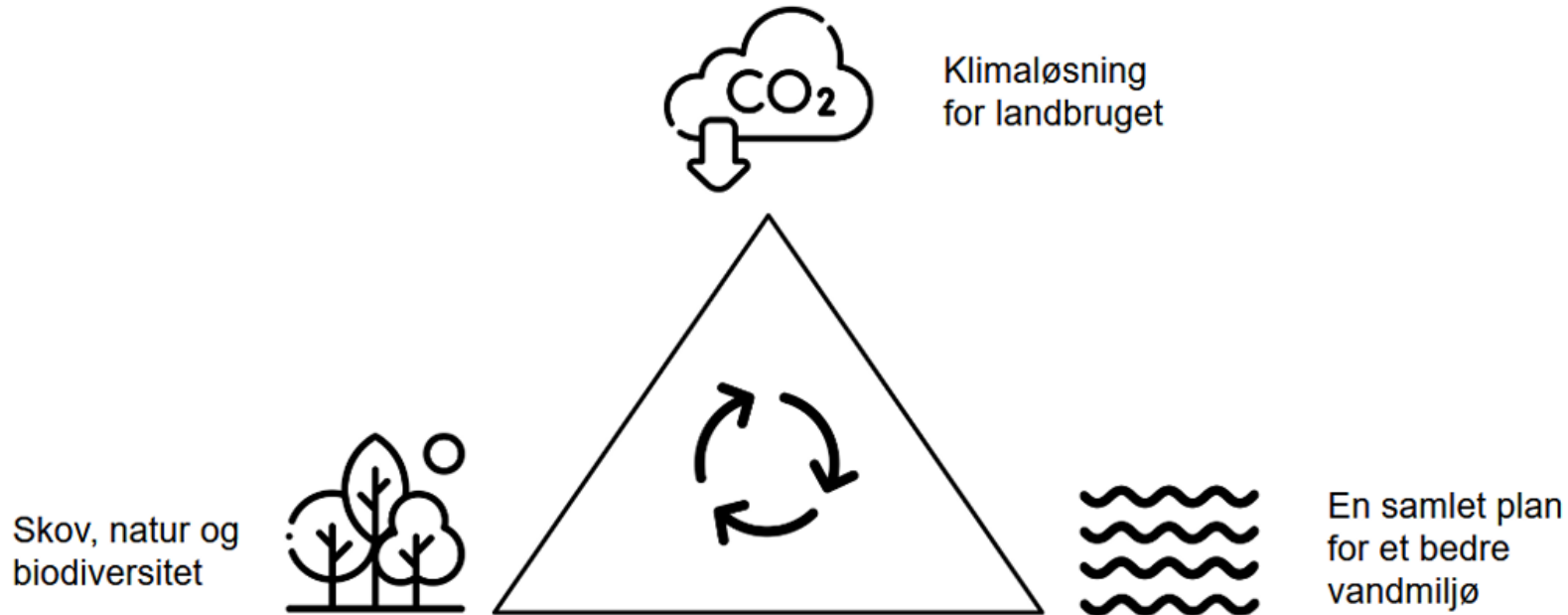
Bo Bejer

Bestyrelsesmedlemmer hos Spiras

Velkomst og indledning

Hovedelementerne i aftalen

Etablering af 23 lokale treparter

-
- 1-2 repræsentanter for hver kommune i oplandet
 - 1-2 repræsentanter for lokale landbrugsorganisationer
 - 1-2 repræsentanter for lokale naturorganisationer
 - 1 repræsentant fra Naturstyrelsen
-

**Kaare
Andersen**

Jysk
Landboforening

**Stine
Bundgaard**

Sagro

**Søren
Laustsen**
Spiras

**Lars
Schmidt**
Spiras

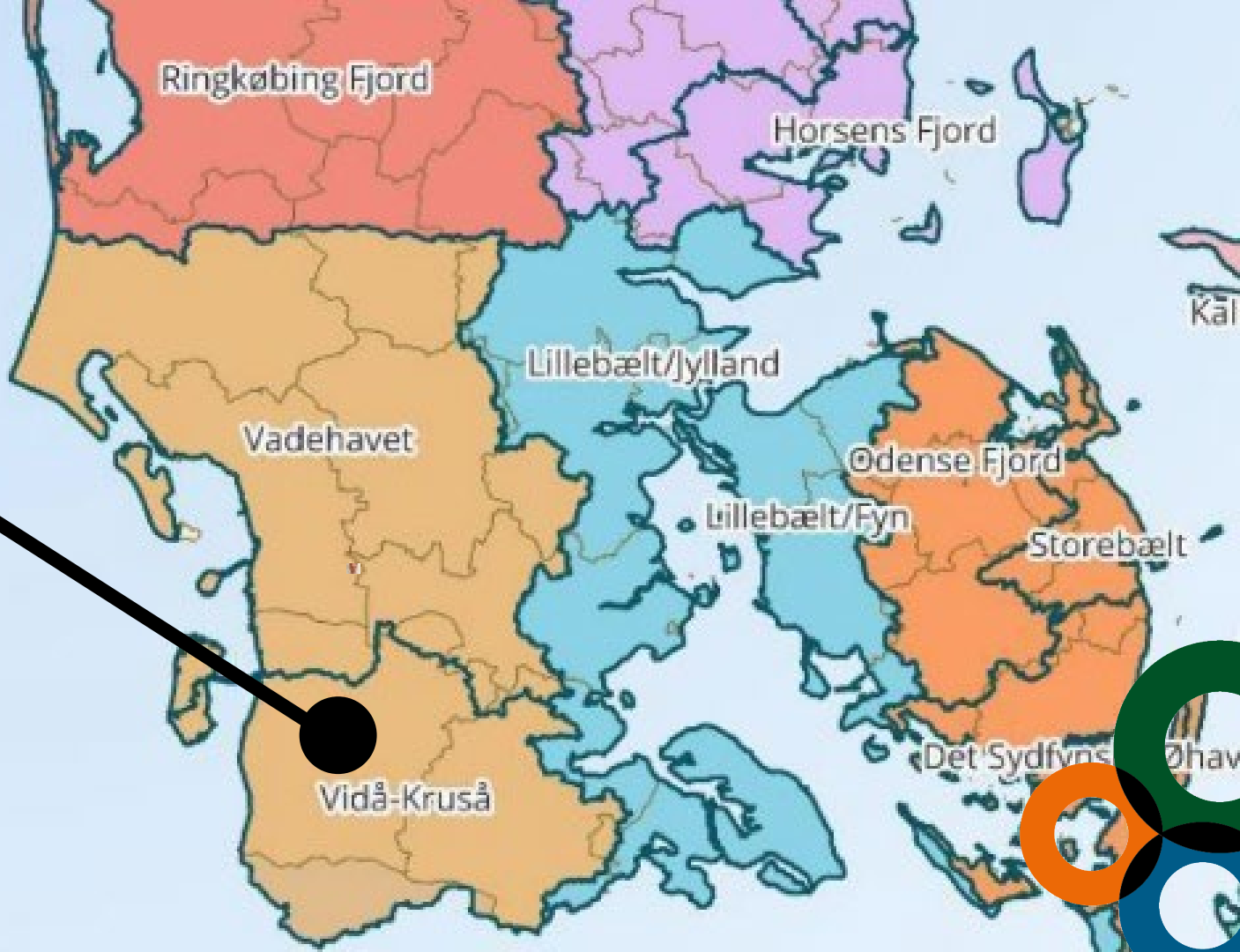

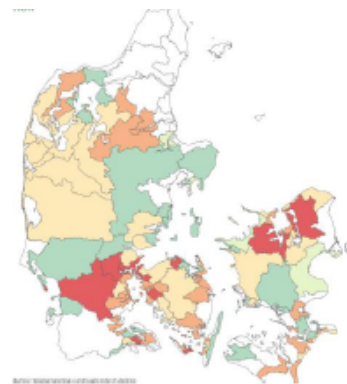
**Bo
Bejer
Spiras**

**Anders Friis
Sørensen**
Sønderjysk
Familielandbrug

Den videre vej efter 2025

Ny status for miljøtilstand, belastning og baselineeffekter (-> VP4)

Status på effekt af ekstensivering og arealprojekter

Nødvendig del af nuværende målrettet regulering på 3500 t. N (2026)

Forventet effekt af højintensive arealprojekter i udfordrede områder

Regulering øges om nødvendigt op mod braklægningspunkt

Politisk beslutning hvor indsatsbehov stadig ikke er nået

Implementeringstrin

Haderslev Fjord-projektet og Kystvandråd i Spiras' område

Søren Laustsen

Bestyrelsesmedlem hos Spiras

Velkomst og indledning

Projektet

Udspringer af lokalt samarbejde mellem kommune, landbrug, Provas, DN, og sportsfiskere.

Promille udviklingsprojekt – Haderslev Kommune bidrager med 25 %

Spiras og Provas bidrager med medarbejdertimer og nødvendig data

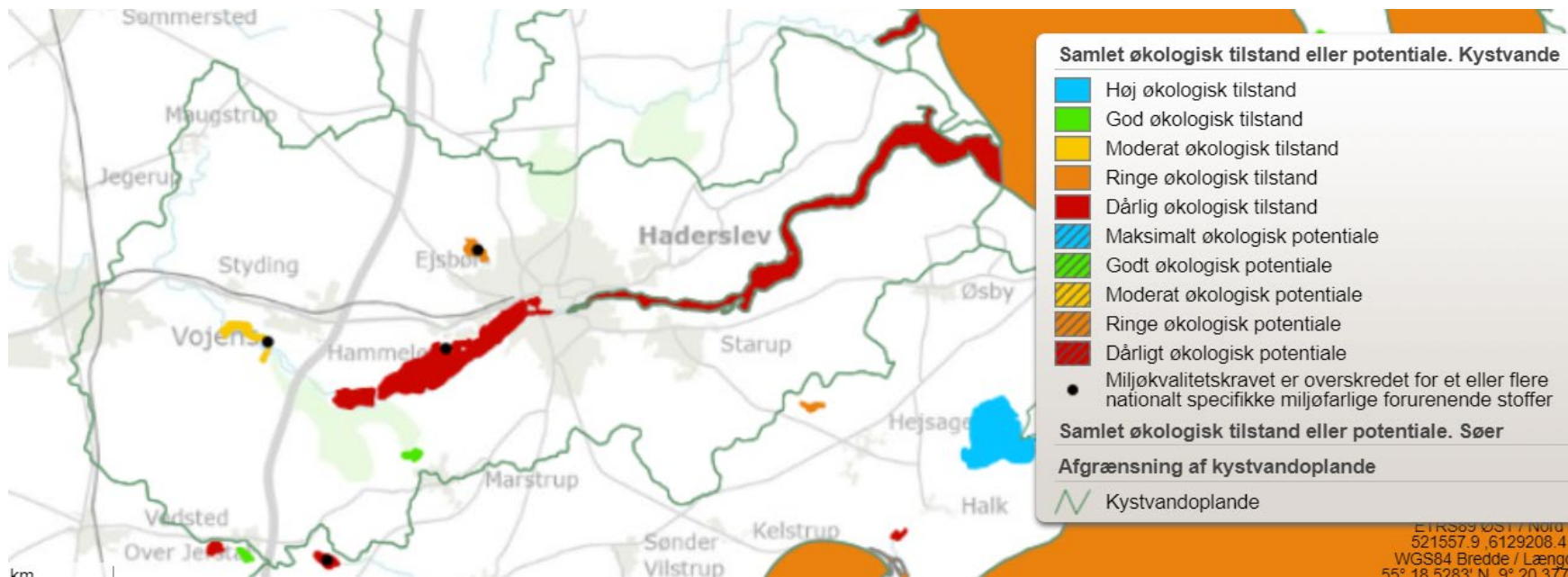
Budget: 12 mio. kr. over 3 år (2024-2026)

Projektets formål er ved hjælp af værktøjer og metoder at understøtte en lokalt baseret vej til godt vandmiljø og et konkurrencedygtigt landbrug. Fuldskala demonstration i Haderslev Fjord og opland.

SEGES leder projektet og deltagelse fra SDU, AU, Longline Environment, Marine Science & Consulting ApS.

Fjord og opland - tilstand

Projektet

- 1) Oplandsmodel – udvikling og demonstration (AU, SEGES)
- 2) Sø-undersøgelser – udvikling og demonstration (SDU)
- 3) Fjordmodel – udvikling og demonstration (Longline Environment)
- 4) Monitering og datatransparens, (SDU, SEGES, Marine Science & Consulting ApS)
- 5) Optimeret lokalt samarbejde (SEGES og lokale aktører)
- 6) Økonomisk beregningsmodel (SEGES)

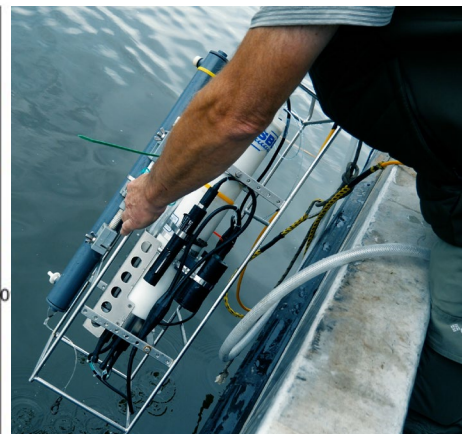

Fjord

- Fjorden er i dårlig tilstand – Hypotese: iltsvind og eutrofiering er et lokalt problem
 - Flere målinger, bedre beregninger → Vi kan give svar på hvad og hvor meget, der skal gøres.
- Tidshorisont fjord:
 - 2024 målinger
 - 2025 opsætning af model
 - 2026 scenarie analyser og plan

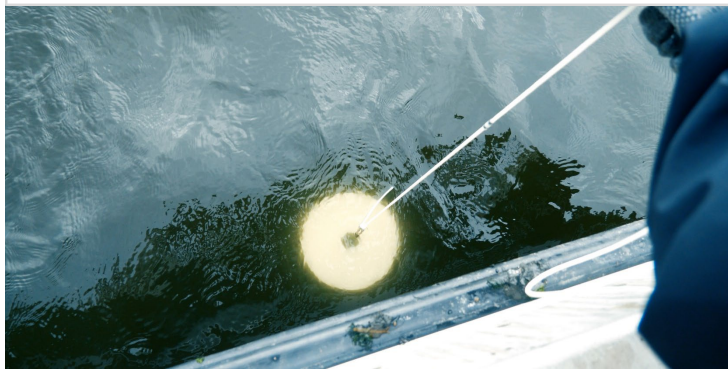
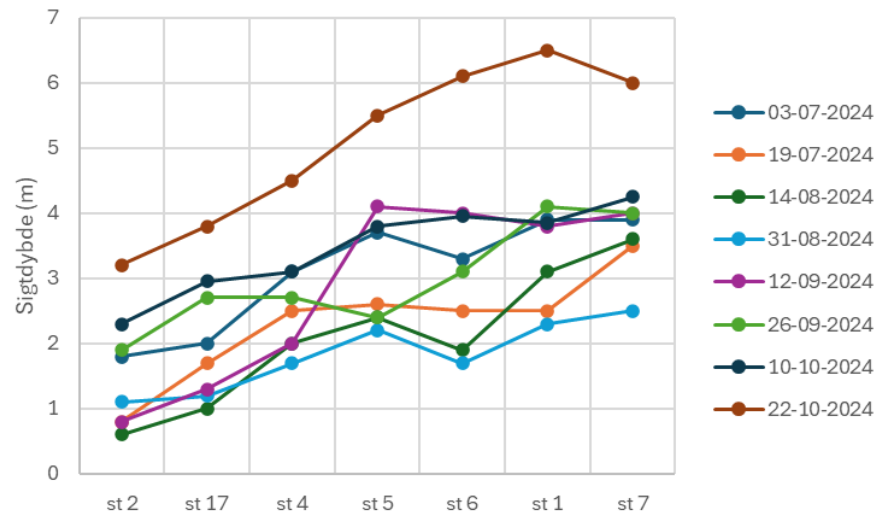
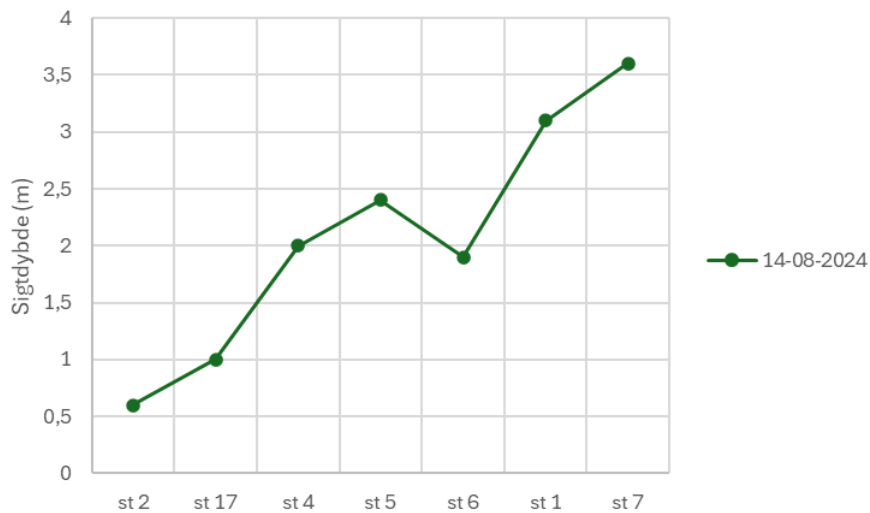
Monitering på fjorden

- Salinitet/temperatur -profiler og vandkemi, ilt*, klorofyl, sigtdybde ●
- Vandstandsmålinger – kontinuerede målinger ●
- Kontinuerede målinger af salinitet og temperatur ●
- Målinger af strømhastigheder (ADCP) ●

Sigt-dybde

Haderslev Dam

- Dammen er i dårlig tilstand – Hypotese: Eutrofiering er enten gammel fosfor på bunden eller ny tilførsel eller en kombination
 - Målinger, bedre beregninger → Vi kan give svar på hvad og hvor meget, der skal gøres.
- Tidshorisont Dam:
 - 2024 (nov) målinger af fosfor i sediment
 - 2024 Fosfortilførsel - målinger startet (4 målestationer)
 - 2025 jan – indikation på retning
 - 2025 Massebalancemodel for søen → mere præcise svar

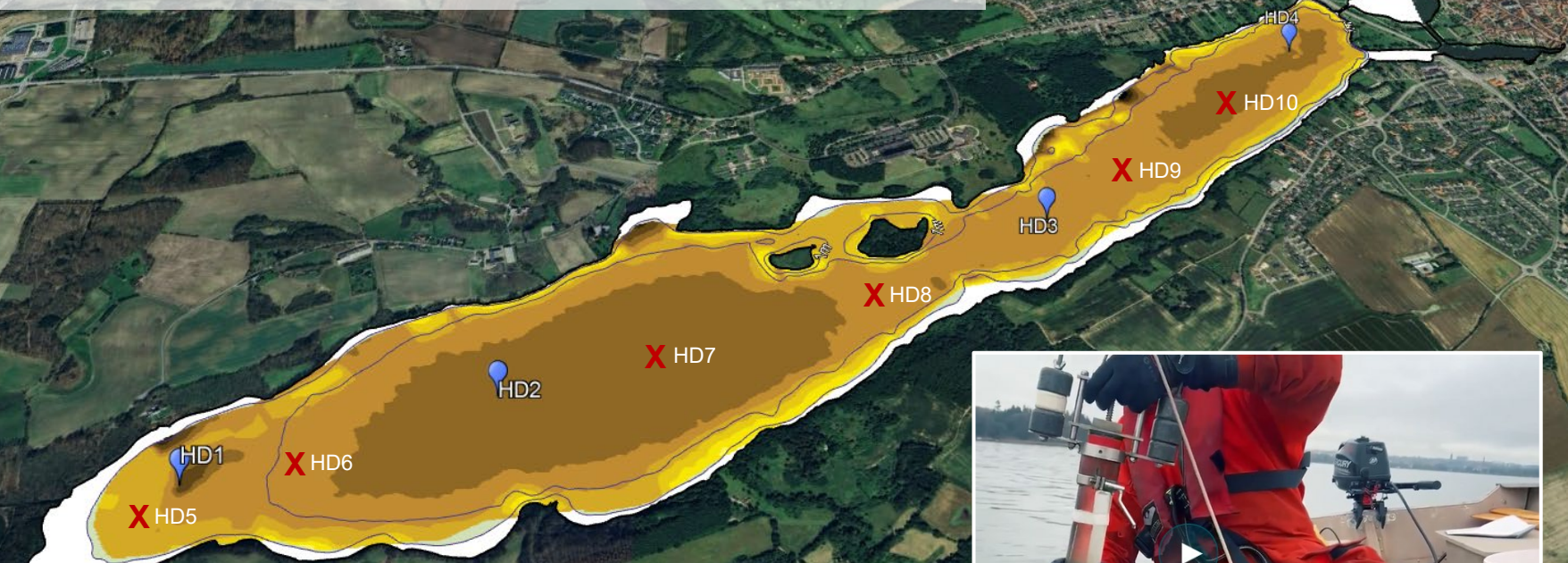

Sampling stationer i oplandet

(4)

Stationer til sediment kerner i søen (10)

Sediment
kerne

Vi tager 10 sedimentkerner op hvert sted.

Flere målinger i oplandet

- Ansøgning til Fjordfonden om mange flere målinger i oplandet – ”Hotspotundersøgelse” – svar 1. marts
- Projekt SDU udfører til 3 mio. kr.
- Hjælp fra kommunen, Spiras og Provas
- Ca. 70 målestationer
- Dækkende over 85 % af oplandet
- Trin 2 intensiveres vandprøveudtagningen i delvandoplände

Kystvandråd

Søger om at få et kystvandråd – ansøgningsfrist 10. marts

1. Sammensætning af landbrug, erhverv, brugere, benyttere, grønne organisationer.
2. Udarbejde alternative lokalt funderede indsatsprogrammer, som kan bringe det givne kystvand i god økologisk tilstand jf. EU's vandrammedirektiv.
3. Igangsætte undersøgelser/projekter der kan fremme viden om forskellige presfaktorer, indsatser og effektiv implementering.
4. Rådgive og bistå den lokale trepart med lokal viden og forankring i udarbejdelsen af omlægningsplanerne 2025, samt sikre efterfølgende implementering af disse.

Konklusion

- Vi håber ved fælles samarbejde at få lavet en lokal plan for fjord, sø og opland
- Med lokalt ejerskab og vilje til at nå målet om god tilstand
- Samt bevarelse af et konkurrencedygtigt landbrug

Hvilke handlemuligheder har jeg som landmand i de lokale kystvandoplande?

Jacob Krog
specialkonsulent
SEGES Innovation

**Økonomiske
perspektiver
for
landbruget**

De økonomiske perspektiver for landbruget set ud fra N-reduktionskravene

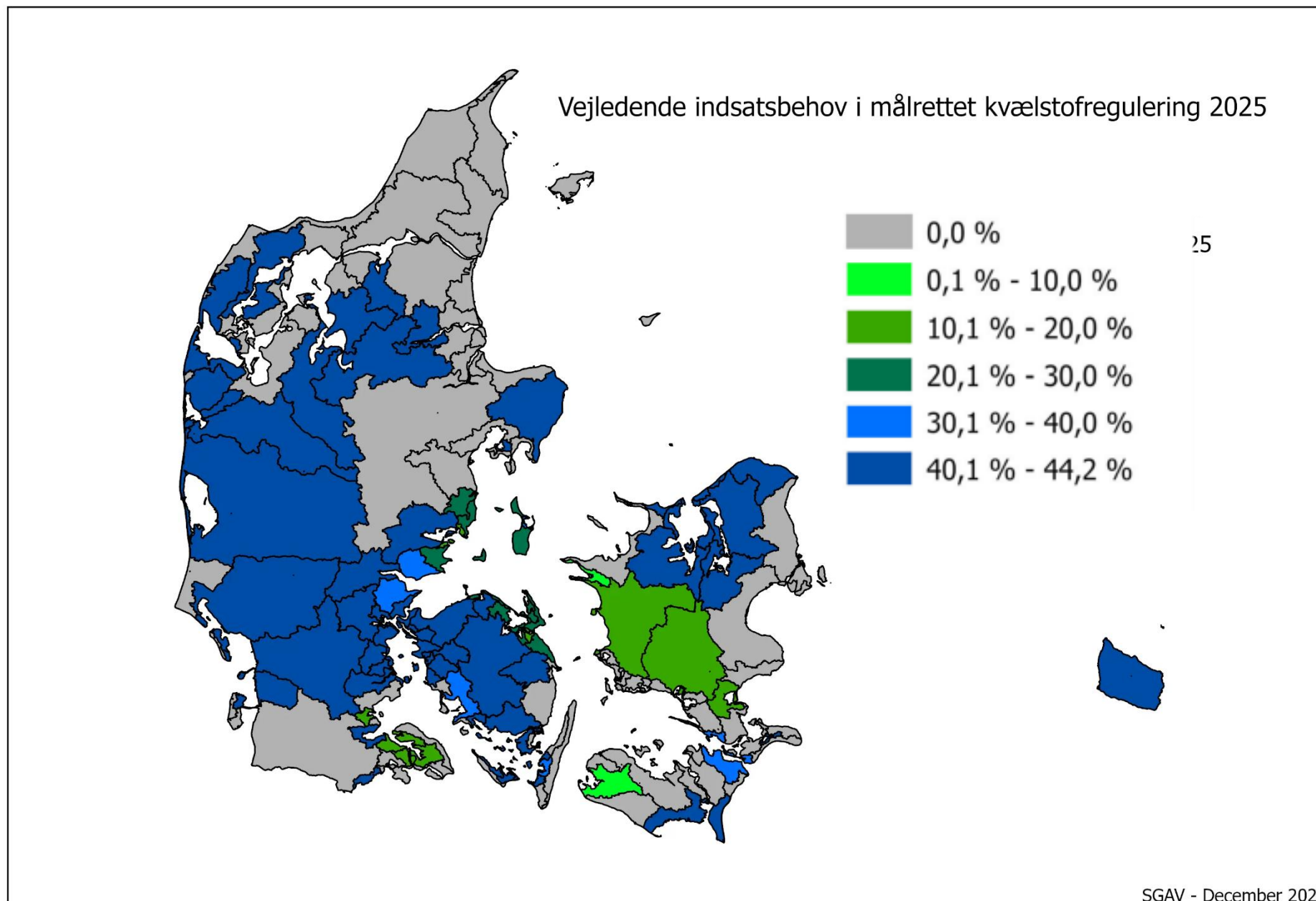
Jacob Krog

Vojens - 24. februar 2025

STØTTET AF
Promilleafgiftsfonden for landbrug

SEGES
INNOVATION

Målrettet kvælstofregulering 2025

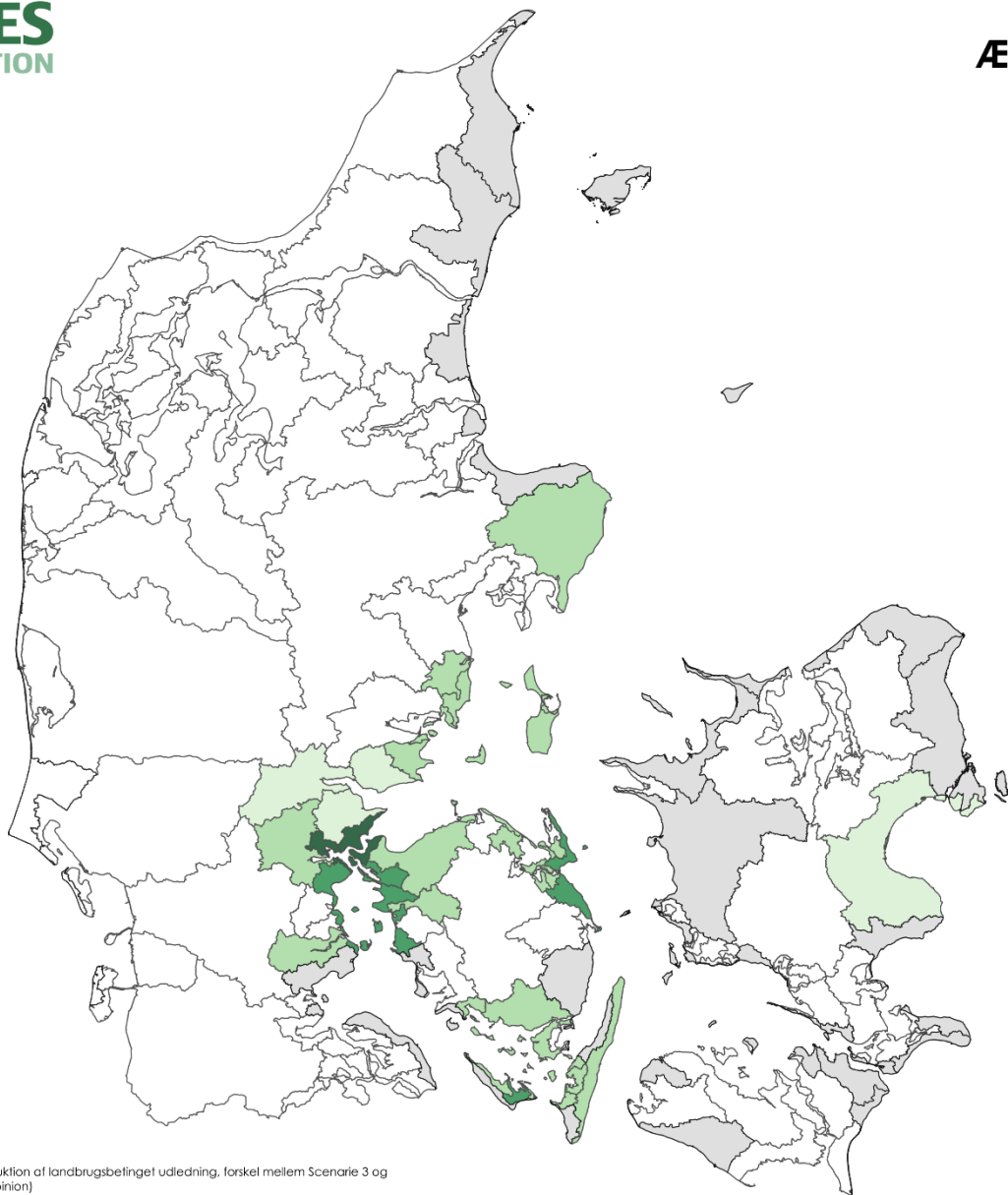

Forskel mellem Scenarie 3 og Scenarie 1 i Second Opinion

SEGES
INNOVATION

Ændring i kravet til landbrugsbetinget udledning

Scenarie 3 til Scenarie 1 (Second Opinion)

- Over 80 %-point
- 60 til 80 %-point
- 40 til 60 %-point
- 20 til 40 %-point
- 1 til 20 %-point
- Uændret
- Oplande der påvirkes af interkalibrering

SEGES
INNOVATION

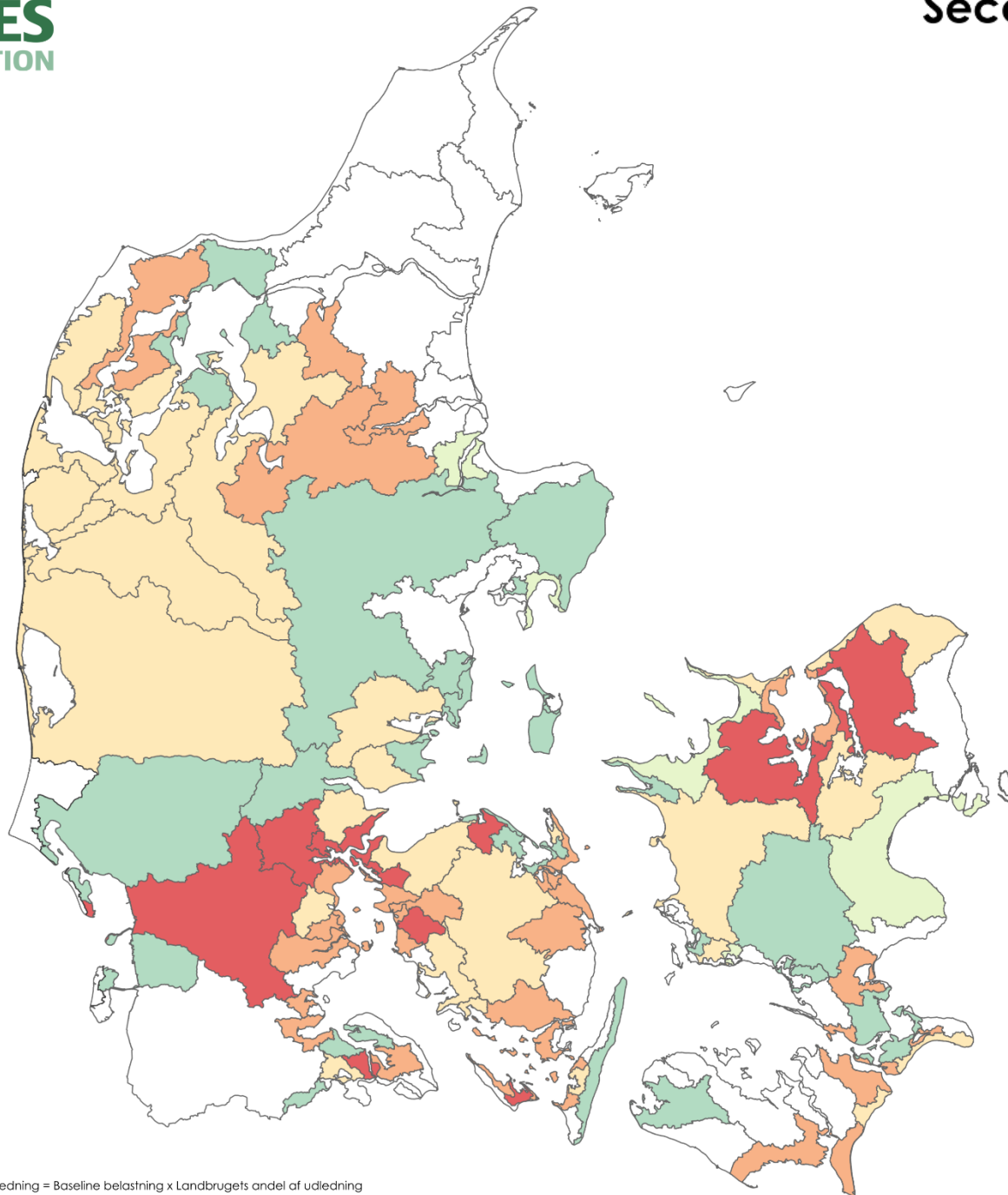
Hvorfor er det vigtigt at få succes med kollektive virkemidler?

- Den skærpede miljøgaranti sikrer at indsatskravet nok skal blive løst

- indsatskrav = vådområder + lavbund
+ minivådområder + indsats på dyrkningsfladen + brak/skov

Kollektive virkemidler
bliver den nye favorit

Krav til reduktion af landbrugsbetinget udledning

- Over 80 %
- 60 til 80 %
- 40 til 60 %
- 20 til 40 %
- 1 til 20 %
- Uændret

Kortet viser IKKE
hvilke muligheder der er
for kollektive virkemidler

Sædskifte (eksempel)

Korn-raps sædskifte:

Vinterraps – vinterhvede – vinterhvede – vårbyg m efterafgr. - vårbyg

Virkemidler

Præcisionsjordbrug

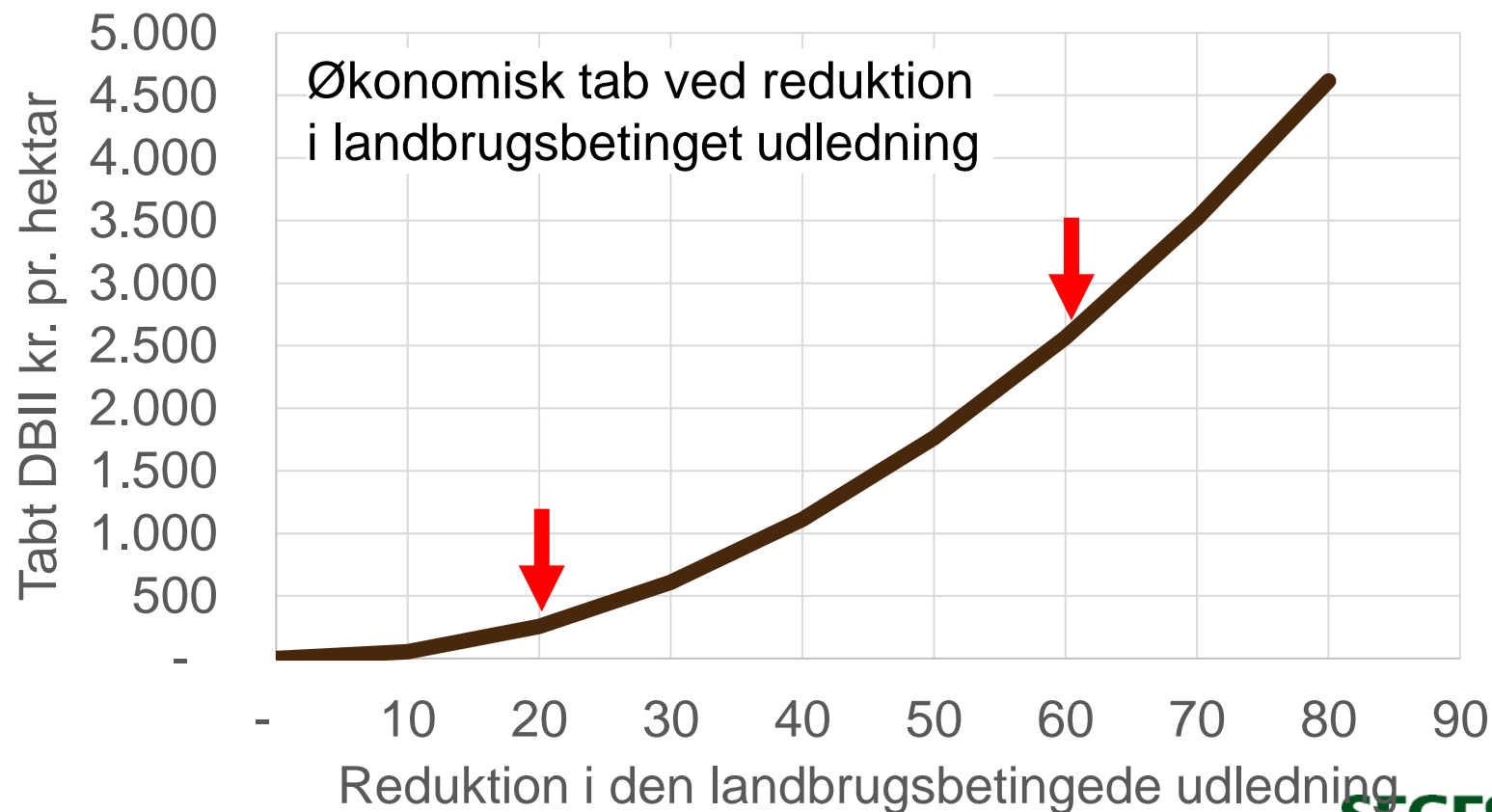
Tidlig såning af vintersæd

Efterafgrøder uden
sædskifteændring

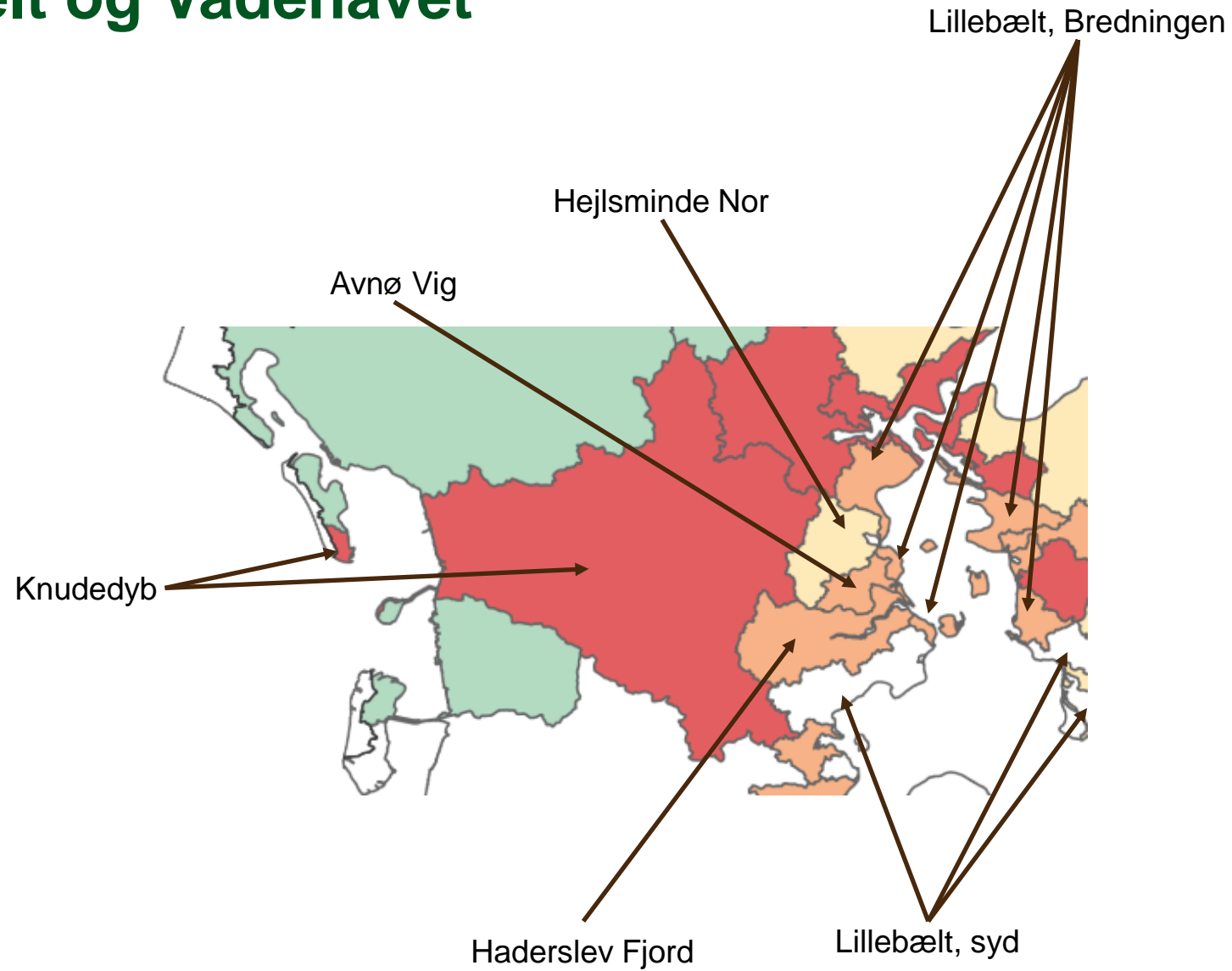
N-kvotereduktion

Sædskifteændring
- fra vinterhvede til vårbyg

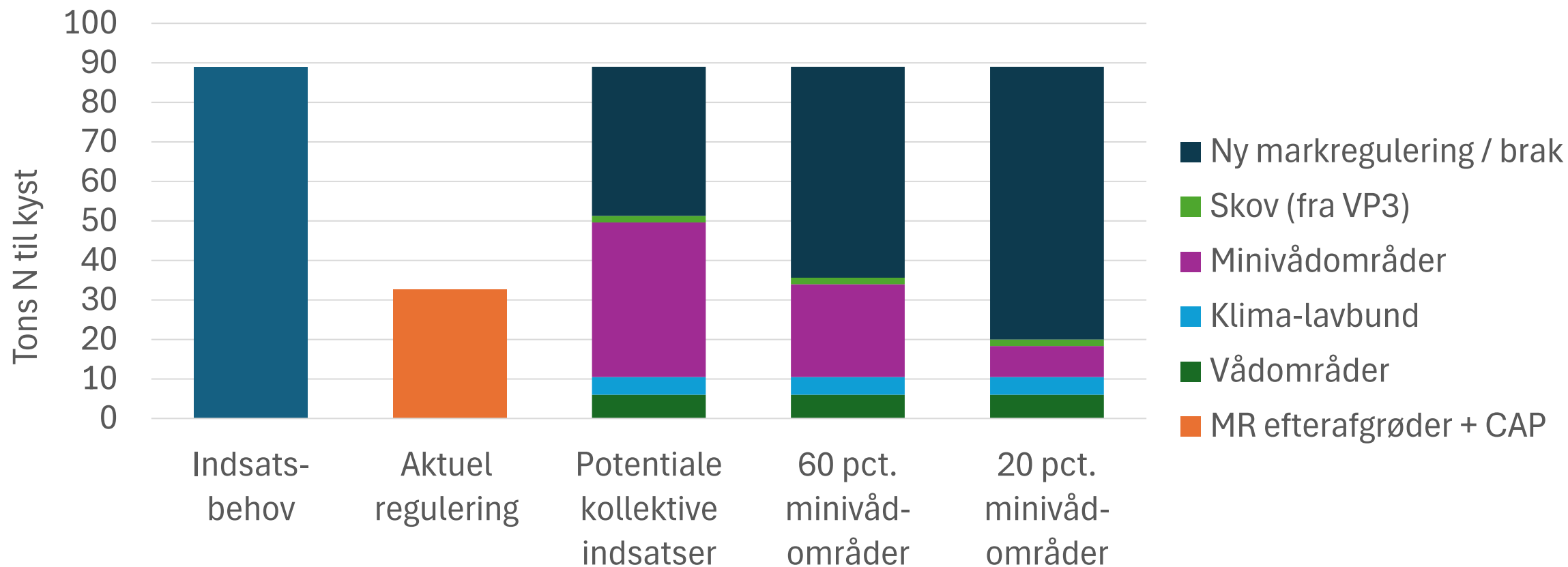
Braklægning

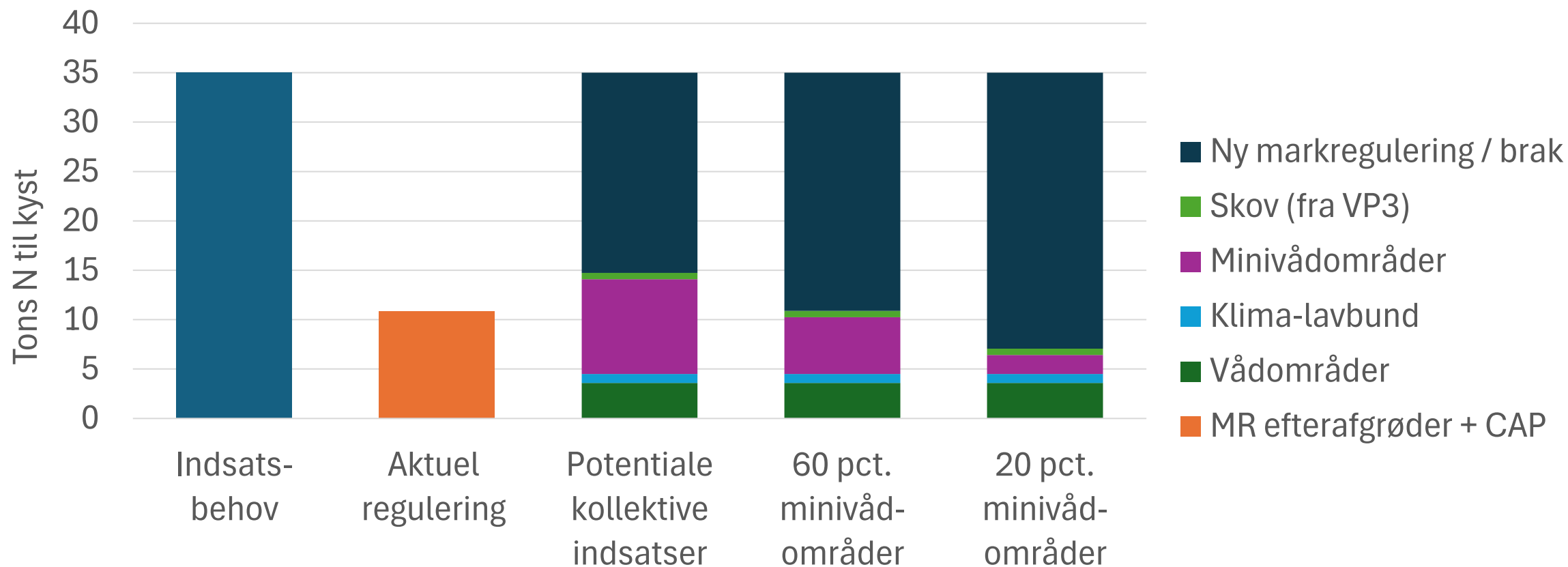
Lillebælt og Vadehavet

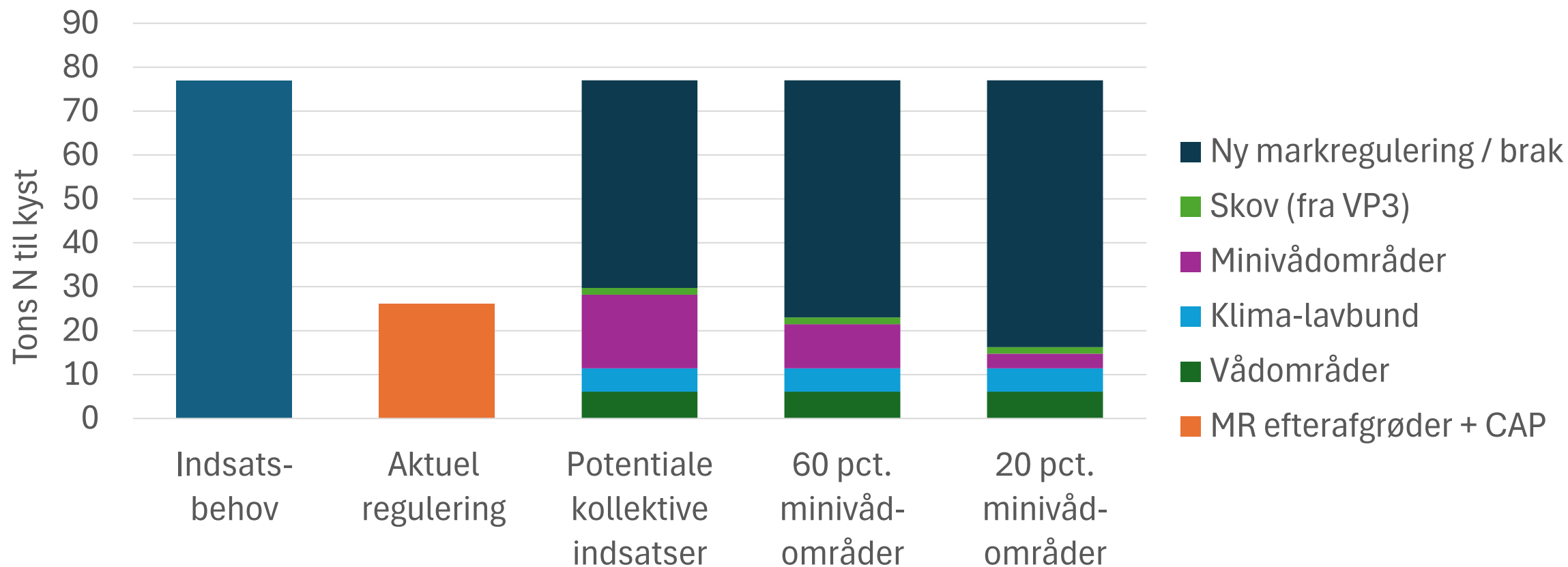
Indsatsbehov og potentialer i Haderslev Fjord

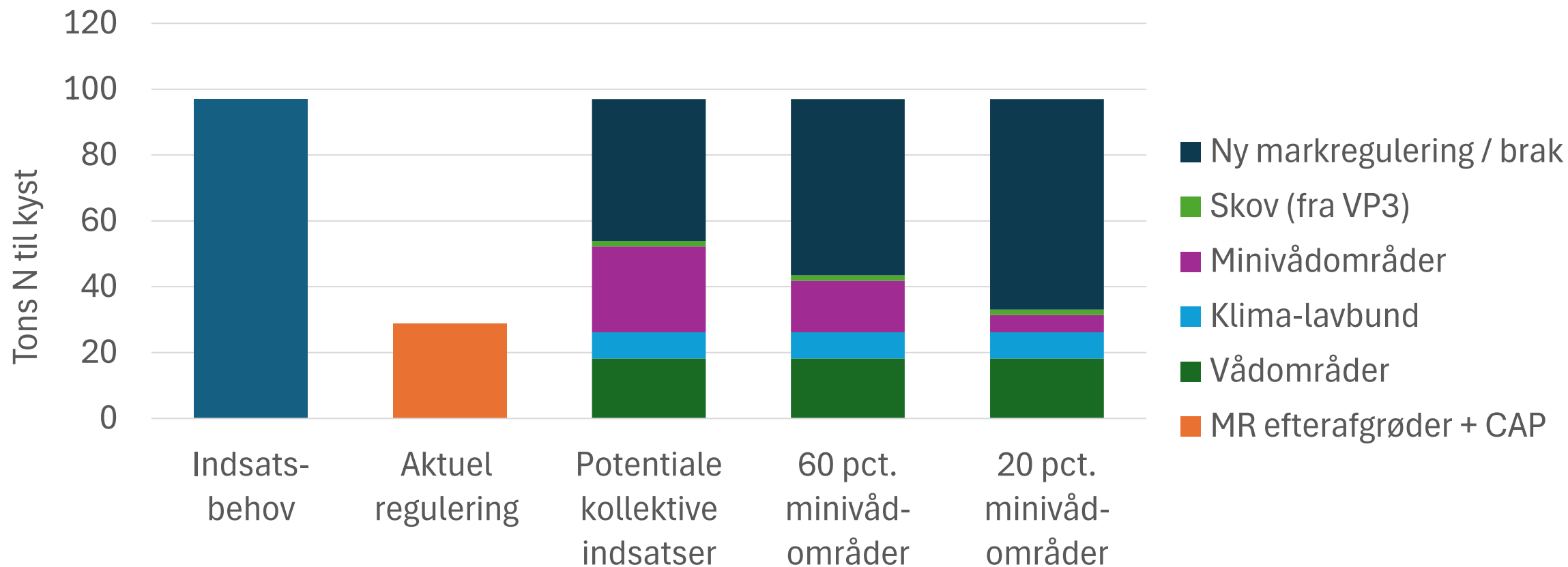
Indsatsbehov og potentialer Avnø Vig

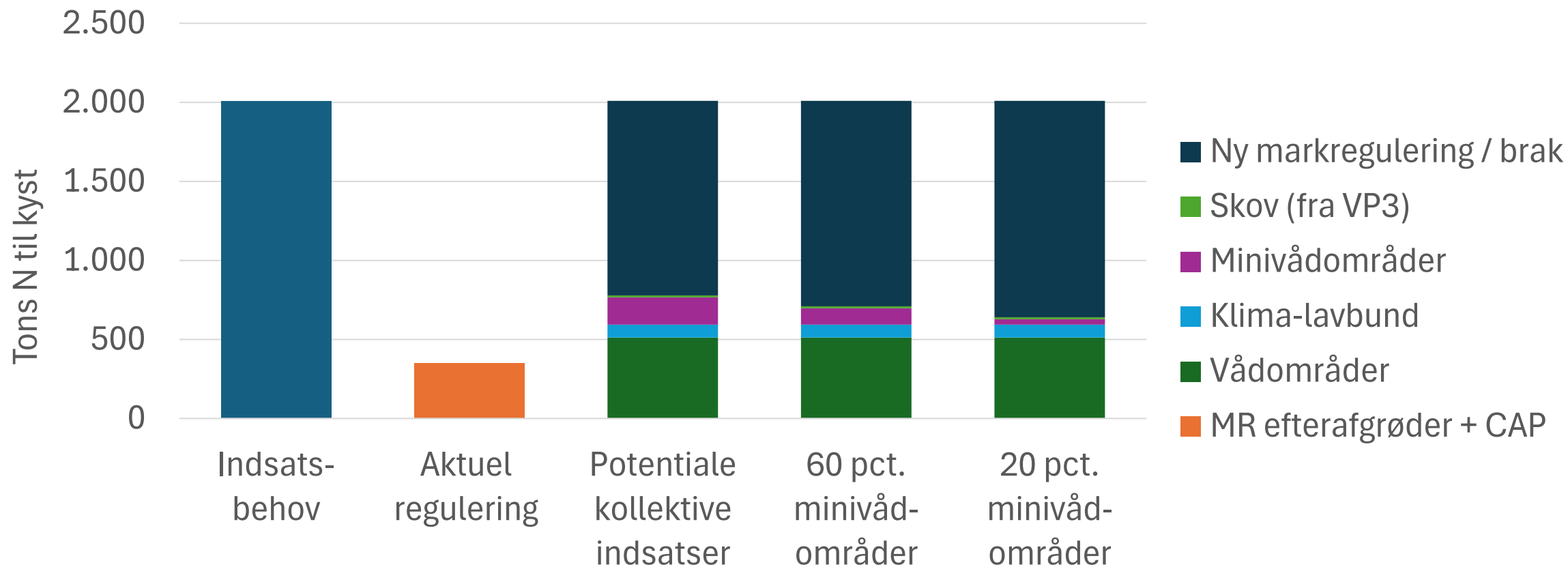
Indsatsbehov og potentialer Hejlsminde Nor

Indsatsbehov og potentialer i Lillebælt Bredningen

Indsatsbehov og potentialer i Knudedyb

Planen er vedtaget

Kollektive virkemidler:

- Er den langsigtede løsning som kan understøtte fremtidig drift af jord i oplandet
- Er med til at reducere behovet for udtagning af jord
- Er med til at reducere reguleringstrykket i form af efterafgrøder og afgrødevalg

Mest muligt i det kollektive spor
uanset om det løser hele indsatskravet

Jacob Krog

+45 6155 5783
jkg@seges.dk

STØTTET AF
Promilleafgiftsfonden for landbrug

SEGES
INNOVATION

**Kommunens rolle i
den lokale trepart.
Omlægningsplanerne set fra
kommunens perspektiv.**

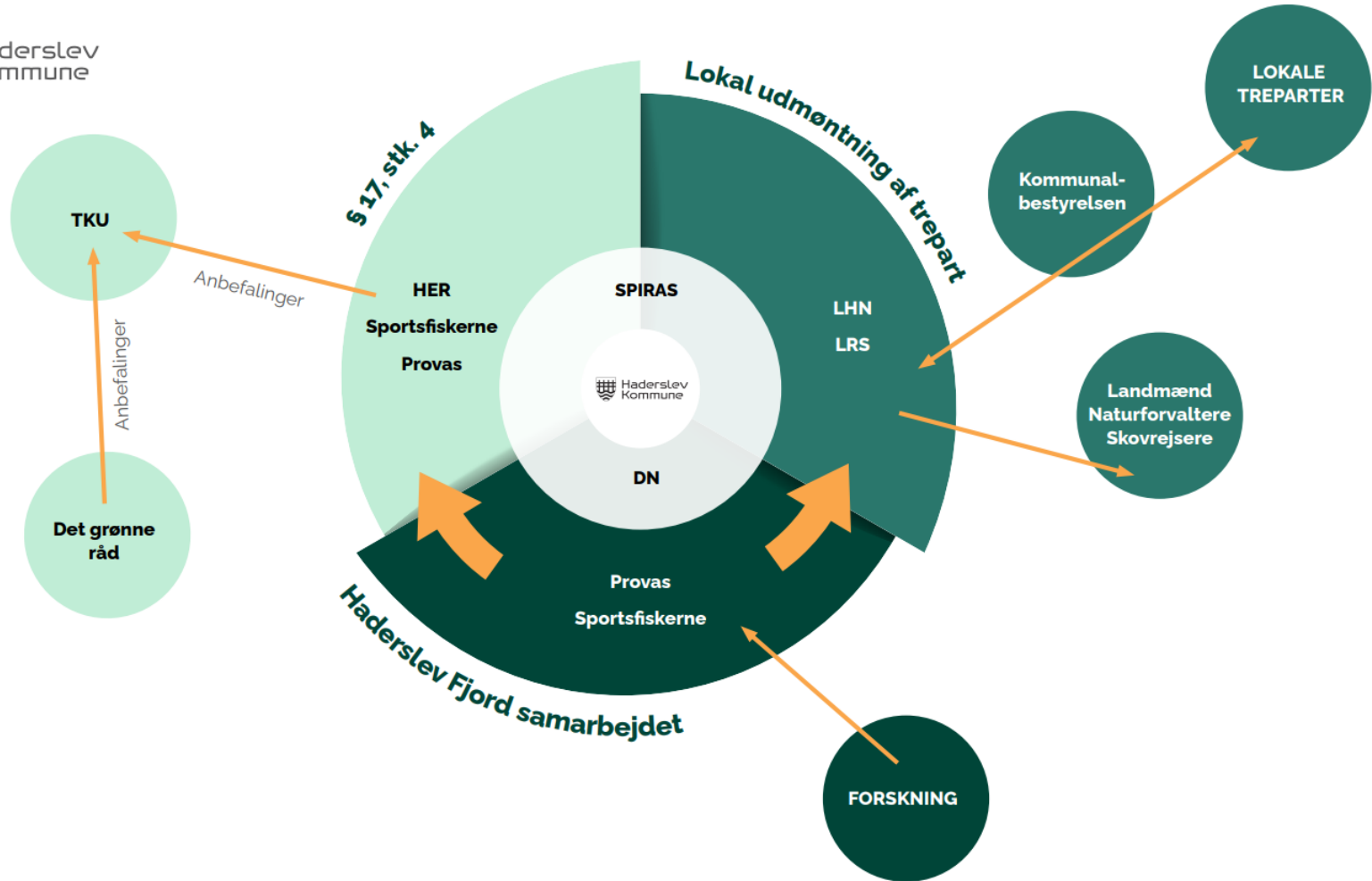
Per Lyng Jensen
Afd.leder Klima og Natur,
Haderslev Kommune

Karina Kisum Jensen
Direktør Teknik og klima,
Haderslev Kommune

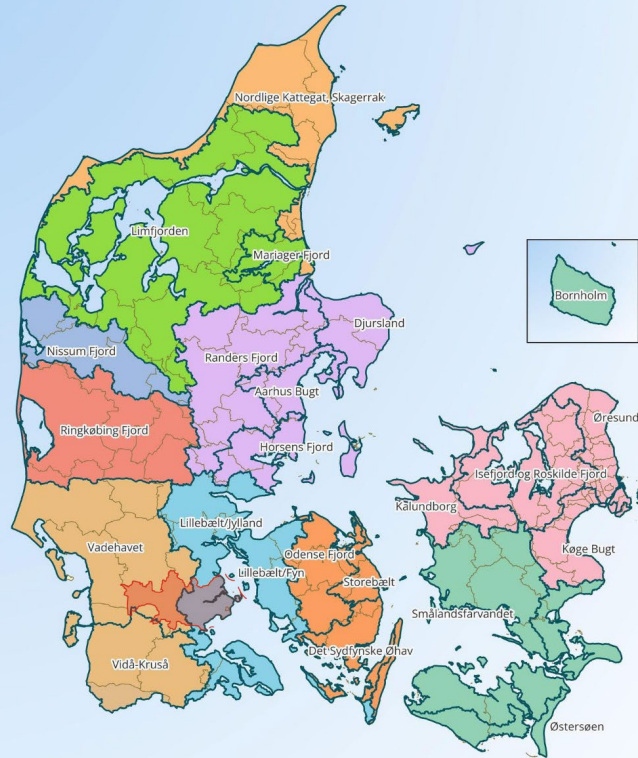
**Haderslev
kommunes
syn på
Trepert-
opgaven**

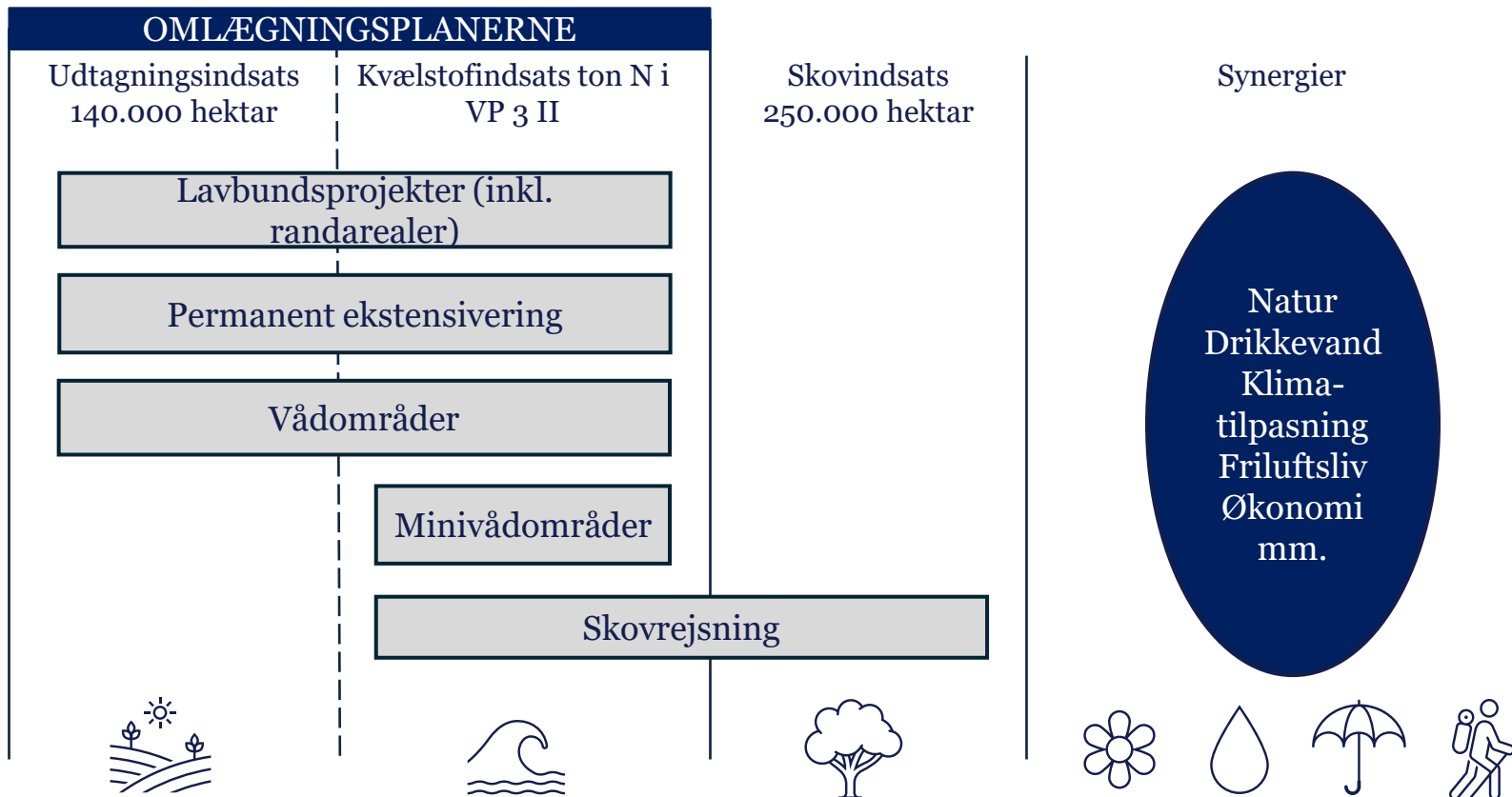
Indsatser	Målsætninger i den grønne trepart	CASE – zoom ind Haderslev Kommune	
		Andel	Lokal indsats
Kvælstof	13.800 ton	5,4 %	741 ton (8.000-12.000 ha)
Lavbund	140.000 ha	1,0 %	1.400 ha
Skov	250.000 ha	??	(4.000 ha)

LOKALE TREPARTER & GRUPPER

Kortet viser afgrænsningerne af de 23 lokale treparter, de 10 grupper og de 98 kommuner **KL**

Virkemidler i omlægningsplanerne

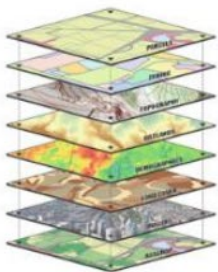

Kommunens rolle

- Omlægningsplaner
- Realisering

Omlægningsplaner (MARS)

1. KORTLÆGNING

2. VISION, STRATEGI OG MÅLSÆTNINGER

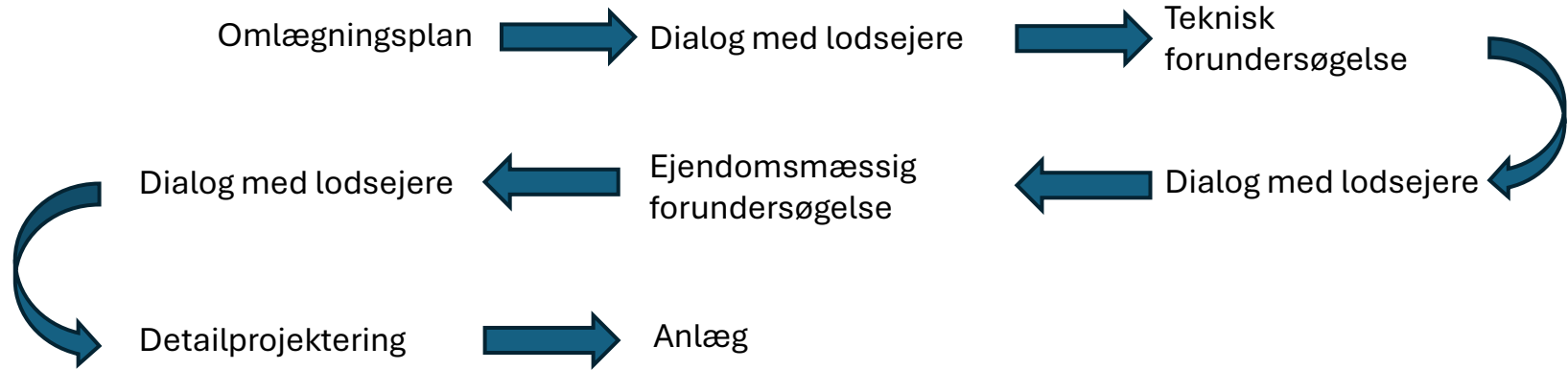
3. ANALYSE (POTENTIALEKORT)

4. PLAN OG IMPLEMENTERING

Realisering af projekter – dialog, dialog, dialog

Hvad gør vi lige nu

- Der er udpeget en programleder i kommunen
- Opnomering med flere projektledere
- Samarbejde, samarbejde, samarbejde med landbruget

Treparten bag om reduktionskravene

Perspektiver for markbruget frem mod ny
reguleringsmodel fra 2027/2028

Carsten Clausen Kock
afd.chef planteavl
cck@spiras.dk, 2424 8827

Lars Schmidt
afd.chef miljø
las@spiras.dk, 2013 3325

Treparten Opgaver og muligheder

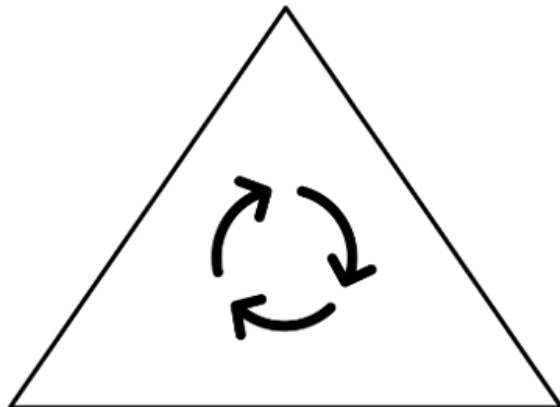

Hovedelementerne i aftalen

Skov, natur og biodiversitet

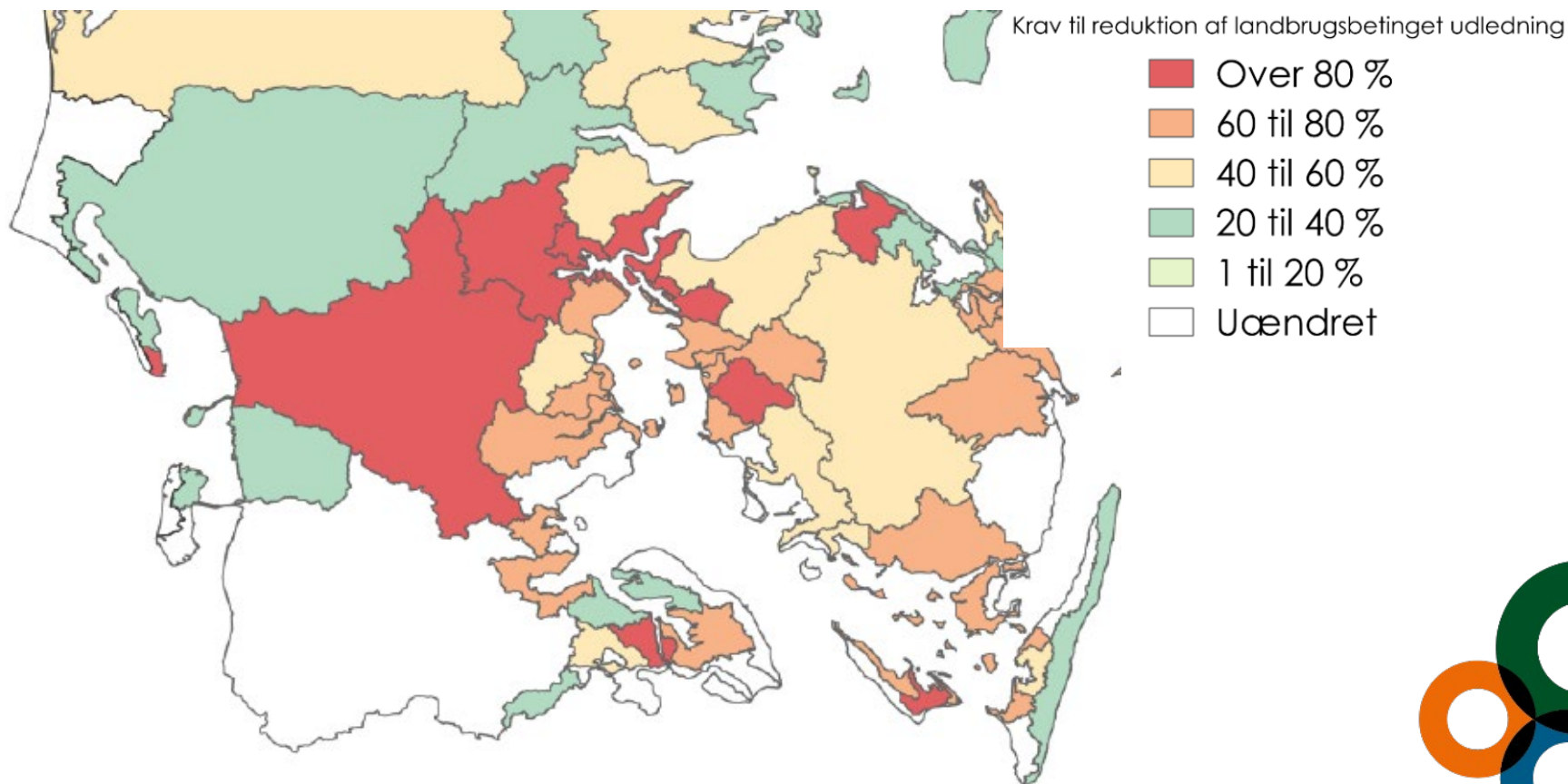
Klimaløsning
for landbruget

En samlet plan
for et bedre
vandmiljø

Kvælstofkravene – mission impossible eller ?

N og P reduktion

- Det samlede N og P indsatsbehov skal dækkes af via:
 - Spildevandsindsatser (fastlægges først i de endelige vandplaner),
 - CAP indsatser finansieret via EU's fælles landbrugspolitik
 - Markregulering..... 😞
 - **Udtagningsindsatsen**
- Kystvandråd kan anbefale andre indsatser end kun reduktion af N – fx øget fokus på fosfor mv.

Kystvandråd

– kan få en meget vigtig rolle

- Skal bidrage med lokalt funderet viden (analyser) til De Lokale Treparter
- Kan efterprøve det eksisterende vidensgrundlag.
- Kan anbefale supplerende indsatser der kan være med til at opfylde kravene til målopfyldelse - også andre virkemidler end kvælstof.

Kystvandråd – hvor?

- De 4 eksisterende kystvandråd i DK fortsætter arbejdet fx i Vadehavet
- Ansøgningsrunde nu til nye kystvandråd
- Landbruget (Spiras) er i dialog med Vejle, Kolding, Haderslev og Aabenraa-Sønderborg kommuner om kystvandråd.

Haderslev Fjord januar 2024

Ny viden fra de første oplandsanalyser

- har overfladeafstrømning større betydning end vi regner med?

Sæt i gang

- Undersøg dine muligheder og sæt i gang
- Tjek dine arealer på www.landmand.dk
- Husk: Effekter af tiltag regnes med, allerede fra de er ansøgt
- - og at håb er ikke en strategi!

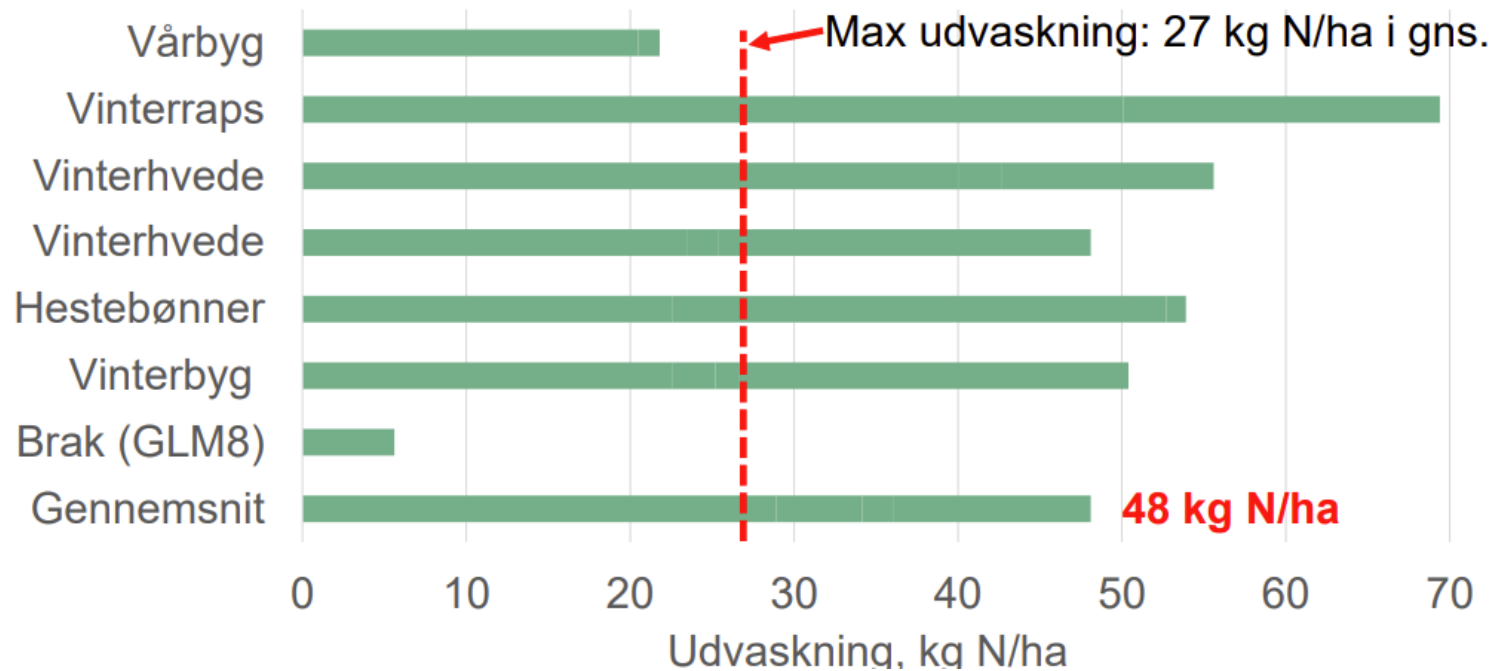
Hvad er opgaven i markbruget frem mod 2027?

- **Treparten handler om kvælstof lige nu**
 - Målet: at slippe for begrænsninger på dyrkningsfladen
 - Når vi målet?
- **Vi får en ny reguleringsmodel**
 - Ud med kvoter (Tildeling til afgrøden)
 - Ind med udledningsbaseret kvote (udvaskning til vandmiljøet)

Tilpasning til udledningsbaseret regulering (eks.)

Sædskifte-eksempel på JB6, 350 mm afstrømning:

Hvad bygger modellen ikke på?

- Udbytte
- Biomasse om efteråret
- Nedmuldning af halm
- Nitrikationshæmmere
- Reduceret jordbearbejdning
- Destruktionstidspunkt for efterafgrøder
- Osv.

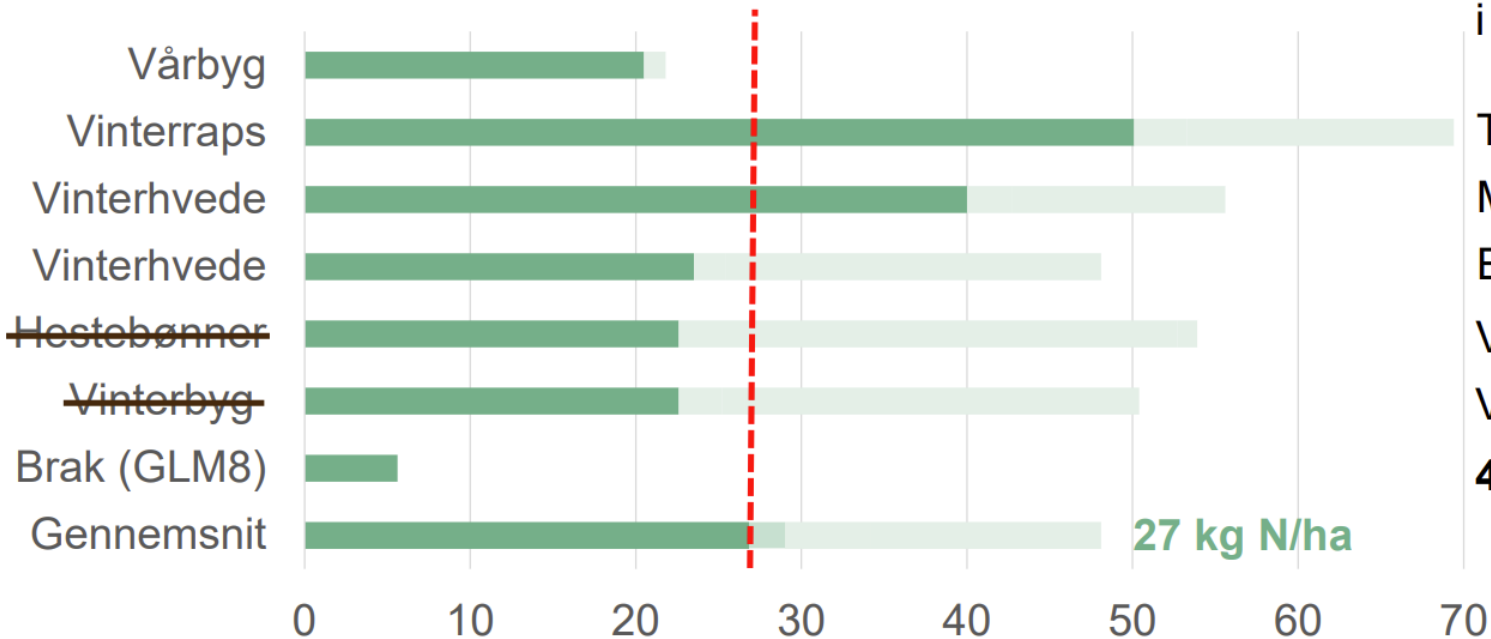
Virkemidler indgår med en relativ effekt på kvælstofudvaskningen

Virkemidler	Relativ effekt på udvaskningen, pct.	Bemærkning
Efterafgrøde etableret 20/8	45%	Effekt ud fra så- eller høstdato
Mellemafgrøde	20%	
Tidlig såning af vintersæd	20%	
Præcisionsjordbrug	4%	Kan kombineres
Efterafgrøde i majs høstet 20/9	25%	
Efterafgrøde i majs høstet 10/10	12%	
Braklægning	Ca. 85%	I forhold til kornsædskitte

Markplan 2027 med overholdelse af krav

Sædskifte-eksempel på JB6, 350 mm afstrømning:

10% reduceret N i sædskiftet

Tidlig såning

Mellemafgrøde

Efterafgrøde

Vårbyg efterafgr.

Vårbyg efterafgr.

4% ekstra brak

Kløvergræs – majs sædskifte (nudrift konv.)

Grovfodersædskifte med N efter norm og 170 kg N i kvæggylle (gns. Knudedyb):

Sædskifte	Udvaskning, gns. kg N/ha
Kløvergræs	46
Kløvergræs	51
Kløvergræs	42
Majshelsæd + efterafgr.	163
Majshelsæd + efterafgr.	80
Majshelsæd + efterafgr.	74
Vårbyg + udlæg	32
Gennemsnit	70

Opsamling

- Det går ikke over denne gang, og der er lang vej til målet mange steder.
- Vær nysgerrig på de elementer, der indgår i modellen.
- Snak med hinanden (forpagtede arealer, naboer)
- Lav alle de minivådområder, I overhovedet kan.
Se positivt på lavbundsprojekter.
- Fra 2027 kan roer og græs vise sig at blive interessante igen?
Modsat kan fx majs efter græs være rigtig svær at få plads til.

Prioritering og effekt af indsatser

Niels Ole Præstbro

Leder af grøn omstilling

nop@spiras.dk

2463 7836

Muligheder og indsatser

Grøn omstilling – grøn trepart

- Efterspørgsel på grøn omstilling (*natur, klima, rent drikkevand, ESG, banker, forordninger/direktiver/love*)
- Efterspørgsel på fødevarer
- Landbruget skal levere begge dele til samfundet - fortæl det
- Øge opbakning til produktion og betydning for samfundet
- Stor opgave og et samarbejde, hvor mange skal gøre noget

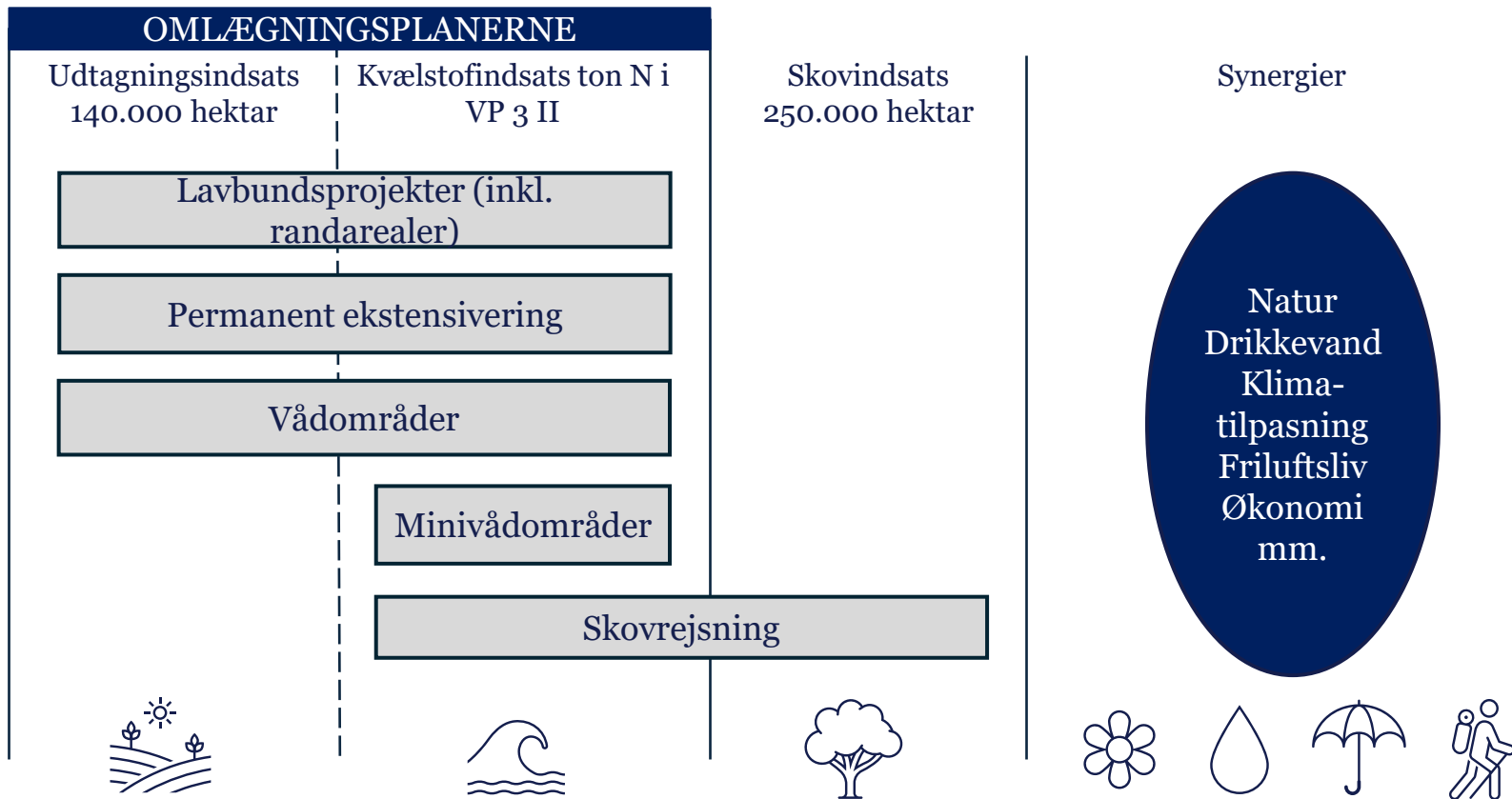
Grøn omstilling – grøn trepart

- Afklaringer i gang
 - støtteordninger (også private) og organisering
- Vi får overblik, går i dialog og hjælper.
 - Udtagningskonsulenter m.fl.
- Kig evt. selv på landmand.dk
- Grøn trepart giver ny forbindelse til toppen – udfordringer afsted
- Kollektive virkemidler – udtagningsindsats – arealomlægning

Virkemidler i omlægningsplanerne

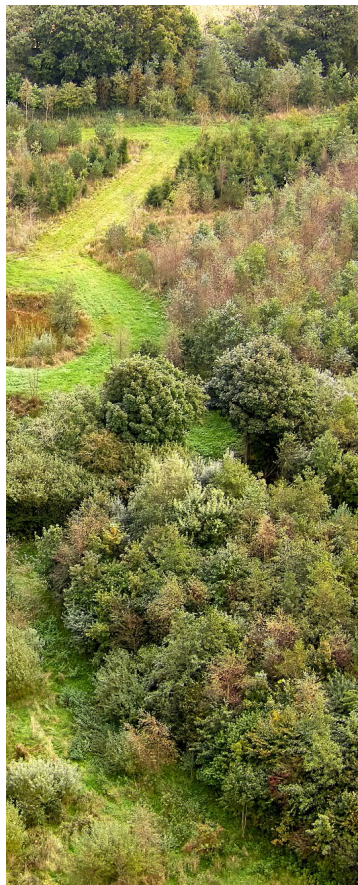

Udtagningsordninger i 2025

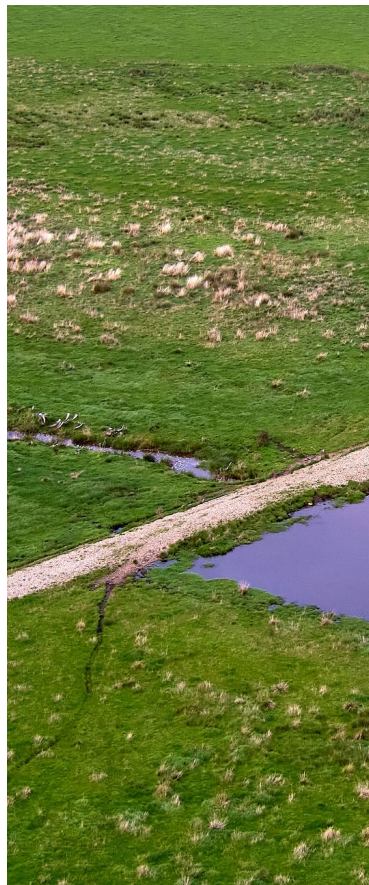
Virkemiddel	Tilskudsordning	Primært formål	Ansøgerkreds	Forv. ansøgningsrunder 2025
Kvælstofvådområder	Kvælstofvådområder (CAP)	Kvælstof (N)	NST, kommuner	Jan-marts, apr-maj, aug-okt
Lavbundsprojekter	Lavbundsprojekter (CAP)	CO2	NST, kommuner	Jan-marts, apr-maj, aug-okt
	Klima-lavbund (SGAV)	CO2	Private lodsejere, kommuner	Okt-nov
	Klima-lavbund (NST)	CO2	NST indgår aftaler med private lodsejere i samarbejde med kommuner og landbrugets organisationer	Ingen ansøgningsrunder
Ekstensivering	Permanent ekstensivering	kvælstof (N)	Private lodsejere, Offentlige myndigheder (kommuner/styrelser) mm.	Ikke fastlagt for 2025
Minivådområder	Minivådområder (CAP)	Kvælstof (N)	Private lodsejere	Maj-sep
Skovrejsning	Privat skovrejsning (CAP)	Kvælstof (N) og CO2	Private lodsejere, kommuner	Feb -juni
	Skovrejsning (Ny-SGAV)	Kvælstof (N), CO2 og Natur	Private lodsejere, kommuner	Forventes at åbne i september
Øvrige	Fosforvådområder (CAP)	Fosfor (P)	NST, kommuner	Jan-marts, apr-maj, aug-okt
	Restaurering af ådale (CAP)	Natur	NST, kommuner	Jan-marts, apr-maj, aug-okt

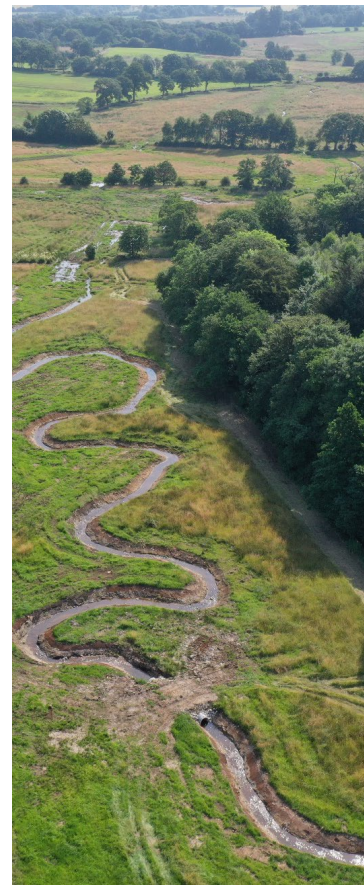
Ekstensivering
Ca. 20 kg N/ha

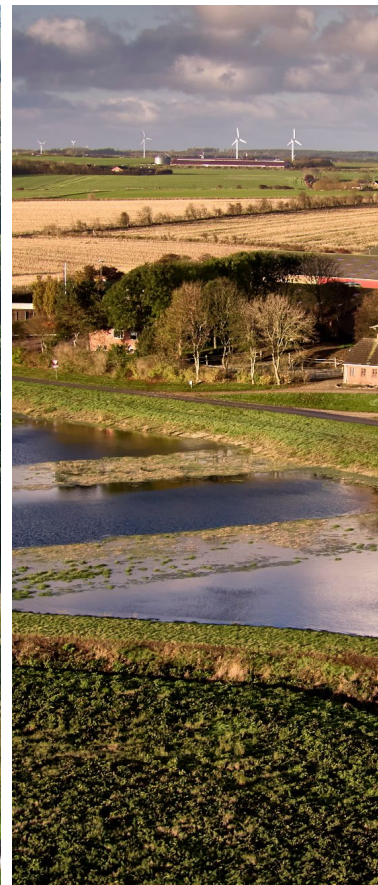
Skovrejsning
Ca. 20 kg N/ha

Lavbundsprojekter
40 kg N/ha

Vådområder
90 kg N/ha

Minivådområder
485 kg N/ha

**Hvilke muligheder har jeg som
landmand, og hvordan arbejder vi
klogest med indsatserne?**

Minivådområder

Aksel Ravn

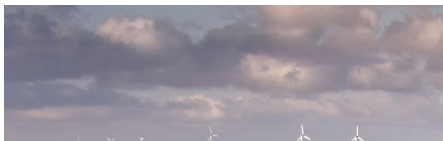
Udtagningskonsulent

abr@spiras.dk

2441 2716

**Muligheder
og indsatser**

1 ha minivådområde

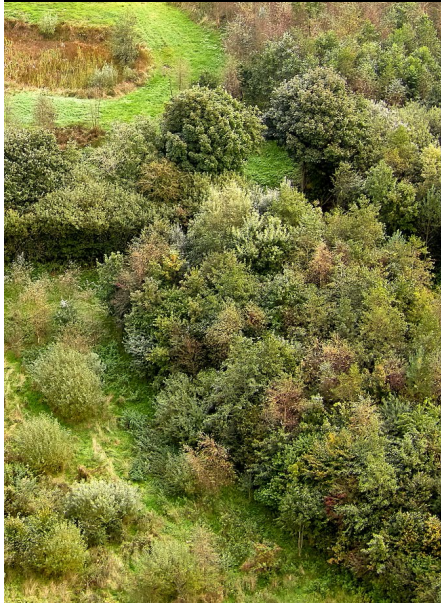
20 ha brak/skov

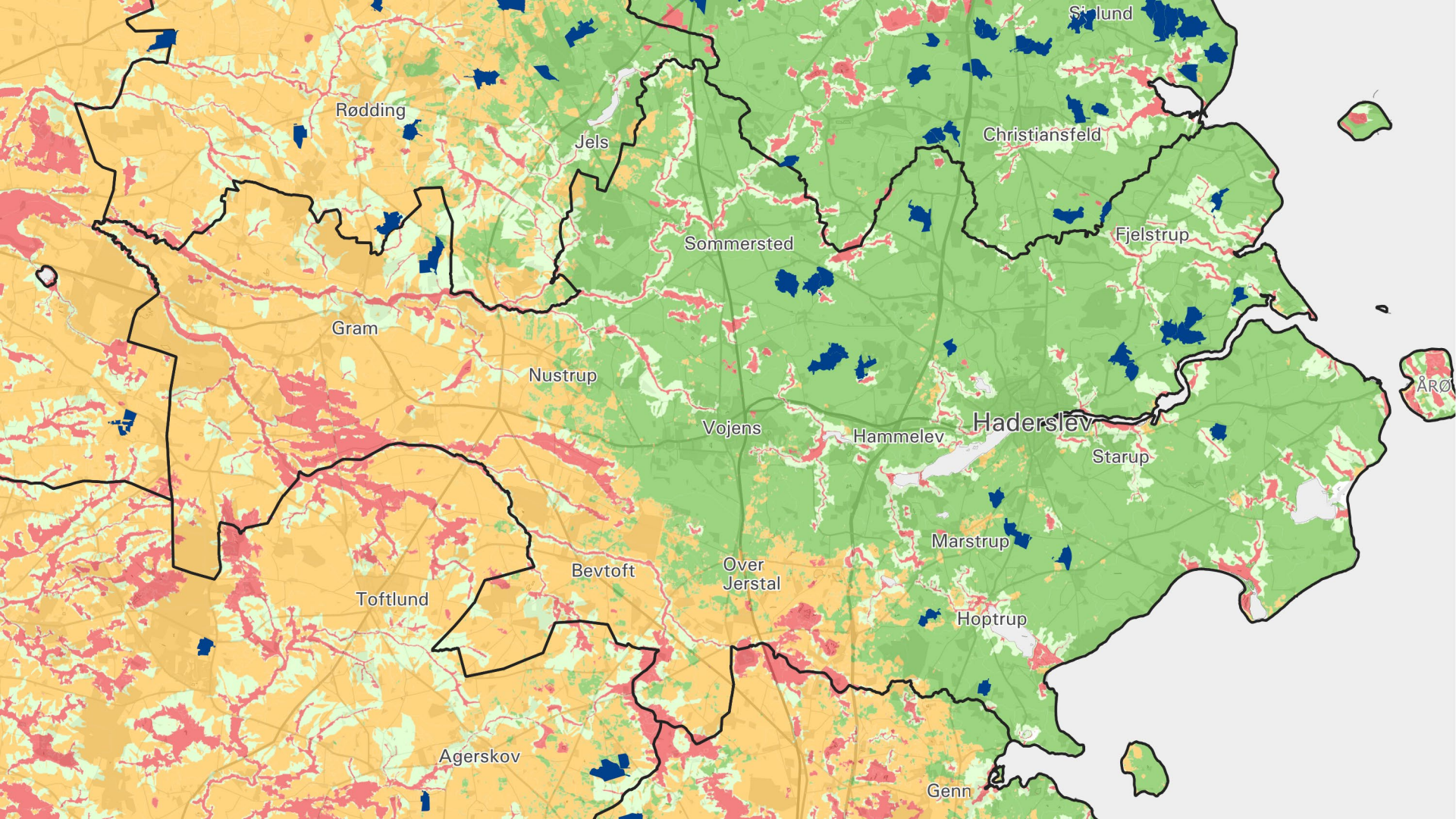

50 ha efterafgrøder

8750 kg N kvotetræk

Rødding

Jels

Sommersted

Christiansfeld

Sielund

Fjelstrup

Gram

Nustrup

Vojens

Hammelev

Haderslev

Starup

Toftlund

Bevtoft

Over Jerstal

Marstrup

Hoptrup

Agerskov

Genn

ÅRØ

Tilskud til minivådområder

Startpris (kr.)

Pris pr. m²

Samlet for obligatoriske anlægsdele (Til gravearbejdet)	204.000	40
Udgifter til slutopmåling ved landinspektør	13.600	Fast pris
Etablering af plantedække på lavvandede zoner	3.300	1
Konsulentudgifter til byggerådgivning	14.900	Fast pris
Udgifter til bl.a. myndighedstilladelser- og gebyrer	7.000	Fast pris
Arkæologiske forundersøgelser	13.700	3
Etablering af pumpe	80.000	10
Sti	9.800	Fast pris
Arealkompensation	<i>Omdrift</i>	<i>47.000 kr./ha.</i>
	<i>Permanent græs</i>	<i>30.000 kr./ha.</i>
	<i>Øvrige arealer</i>	<i>15.000 kr./ha.</i>

Eksempel på tilskud

ved 0,6 ha vandspejl minivådområde

Standardomkostning + 40 kr. pr. m ² vandspejl	444.000 kr.
Slutopmåling	13.600 kr.
Plantedække på lavvandede zoner	9.300 kr.
Byggerådgivning	14.900 kr.
(Myndighedstilladelser og gebyrer)	7.000 kr.
Arkæologiske forundersøgelser	31.700 kr.
I alt	<u>520.500 kr.</u>
+ arealkompensation på ca. 1 ha projektareal (100% omdrift)	47.000 kr.

Hvilke muligheder har jeg som landmand, og hvordan arbejder vi klogest med indsatserne?

Lavbundsjørde, omlægning og udtagning hvor og hvordan?

Peter Aalykke

Udtagningskonsulent

paj@spiras.dk, 5136 8527

Muligheder
og indsatser

Digitale jordkort 2024

Konsulentinformation

Indtast cvr-nummer på den landmand du ønsker at se jordkort for:

Minivådområder

Se mulig placering

Etabling af minivådområder - Klik her

Dansk Drænkort

ESGreenTool Report

Samler din virksomheds bæredygtige tiltag i én rapport

ESGreenTool™
REPORT

Landbrugets ESG-rapport

Opgørsløst

SEGES

Arealomlægning

Reducér fosfortab

Konsulentinformation

Indtast cvr-nummer på den landmand, du ønsker at se kort over risiko for fosfortab fra dyrkningsfladen for:

Jordejere med tørvejord >20 hektar

Konsulent Information

Risikokort: Våde og vandlidende marker

Konsulentinformation

Indtast cvr-nummer på den landmand du ønsker at se risikokort for:

Arealomlægning - Konsulent

Konsulentinformation

Indtast cvr-nummer på den landmand du ønsker at se information om Arealomlægning for:

Minivådområder -

Se mulig placering

Indtast cvr-nummer på den ejer du ønsker at se minivådområde for.

Naturkortet

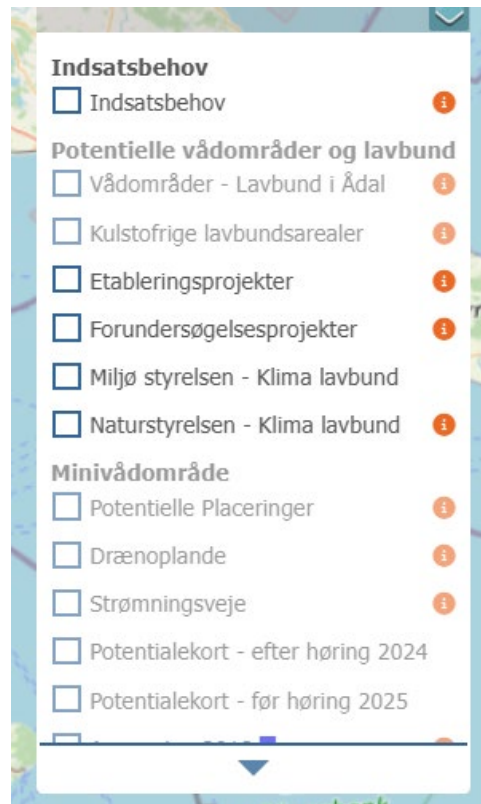
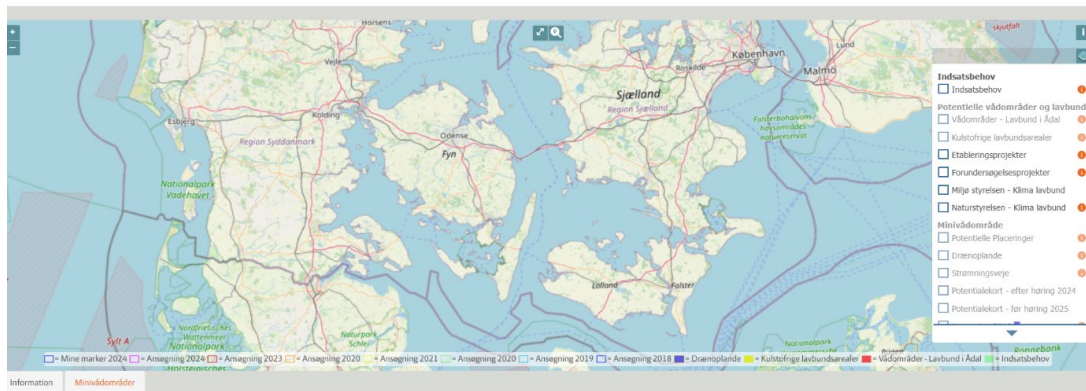
Indtast cvr-nummer på den ejer du ønsker at se naturkortet for.

Landmand.dk - Arealomlægning

Arealomlægning

På kortet kan du se, hvor hårdt du risikerer at blive ramt af regulering på dyrkningsfladen. Og du kan se, hvilke muligheder du har for at minimere kravet med at etablere kollektive virkemidler på din bedrift.

Vådområder

Det korte budskab:

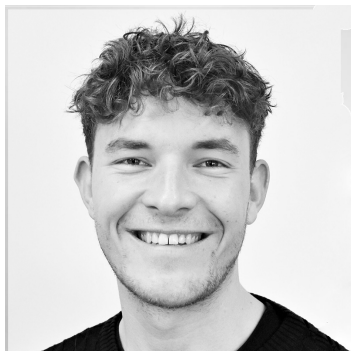

**Gå med i
forundersøgelsen**

Hvilke muligheder har jeg som landmand, og hvordan arbejder vi klogest med indsatserne?

Skovrejsning & ekstensivering

Mads Alnor Schmidt

Miljø- og naturrådgiver

mas@spiras.dk, 2057 0247

Muligheder
og indsatser

Hvad siger aftalen om skov og ekstensivering?

250.000 Hektar ny skov

40 % Urørt skov

Danmarks Grønne arealfond skal blandt andet give støtte til fx permanent ekstensivering.

Ordninger vi kender og forventer kommer

- Klimaskovfonden – 5 hektar
- Ny skovordning igennem Ministeriet for Grøn Trepert – forventer minimum 0,5 hektar.

Ekstensivering

Hvad kunne vi forstille os, der sker:

35.500 kr./ha for permanent græs

82500 kr./ha for omdrift

Tinglyst:

du må ikke gøde, sprøjte eller omlægge arealer, og desuden må arealet ikke jordbehandles.

Disse krav gælder permanent.

Har du spørgsmål?

Så er du altid velkommen til at kontakte din rådgiver eller udtagningskonsulent hos Spiras

7320 0000

Er det nu, jeg skal sælge eller udvikle mit landbrug?

Hvad med generationsskifte?

Kan jeg gøre brug af den grønne arealfond?

Claus Bech Jensen

afd.chef økonomi
cbj@spiras.dk, 2167 9748

Anders Andersen

afd.chef udvikling & energi
aa@spiras.dk, 2328 2471

Treparten,
klima og
kvælstofkrav
i strategisk
perspektiv

Stor omstilling de næste år

TRADITION FOR FORNYELSE

Det er på gårdene, vi kan gøre mest for at reducere vores produkters samlede klimaaftryk. Sammen med Arlas landmænd arbejder vi derfor med at reducere vores CO2e-udledning og beskytte biodiversiteten på gårdene. Få konkrete eksempler på hvad vores landmænd blandt andet arbejder med, ved at læse mere her.

LÆS MERE HER

Kunders spørgsmål

Hej Claus

Måske du kan hjælpe mig

- selvom jeg ved det er et svært spørgsmål inden al lovgivning og regulering fra Treparten er på plads.

Men jeg vil gerne i gang så hurtigt det giver mening.

Det får store konsekvenser for mig og mine kolleger.

Jeg afvander til Knudedyb og

Hvilke muligheder har jeg på min bedrift og den jord jeg ejer?

Strategiske overvejelser - ramme

I dag

Status 2024

- Hvad er status?
- Hvor er virksomheden?
- Hvordan ser verdenen ud?

Analyse
SWOT

Handlinger

1. Xx
2. Xx
3. Xx

Fremtiden

Mål 2025 / 2030

- Hvad / hvordan / hvilken retning?
- Hvordan kortlægges?
- Hvordan vurderes?
- Ønsker / mål
- Virksomhed / personlig

Likviditet / Cashflow / Beredskab

Hvad kommer grøn trepart til at betyde for strukturudvikling, generationsskifte og jordpriser?

- For de dygtigste kunder er dette et vilkår.
- For andre kunder betyder det afvikling – 2034-krav, PRRS, administrativt bøvl etc.
- Jeg tror, vi kommer til se en øget konsolidering i branchen.
- Jeg tror, vi kommer til at se markante ændringer i sædskiftet / afgrødesammensætning.
- Jeg er mere usikker på om spådomme i jordpriser – jeg tror, vi kommer til at se en mere differentieret jordpris.

Jord- priser

Trepartsminister vil holde nøje øje med jordpriser

Jepp Bruus (S) fastslår, at der skal være "sammenhæng" mellem ordninger under den grønne trepart for at sikre, at jordpriser "ikke stikker af".

Generationsskifter og investeringer

- I forbindelse med grøn trepart nedsat **ekspertgruppe, der skal forbedre de finansielle rammevilkår** – indspil L&F:
 - Retskrav på anvendelse af §11 vurdering -20 %
 - Afskaffelse af tinglysningsafgift for 1. gangs etablerede
 - 85 % realkreditbelåning til 1. gangs etablerede
 - Udvidet brug af VSO til investering i andre landbrug inkl. selskaber
 - Udvidelse af successionsreglerne – fx forpagtere og søskende
- Fremadrettet tror jeg, vi kommer til at se flere eksterne midler – jord kapitaltungt.
- Vi kommer til at se flere forskellige modeller alt afhængig af mål og ønsker.

Treparten - arealkabalen

140.000 ha. lavbundsjord

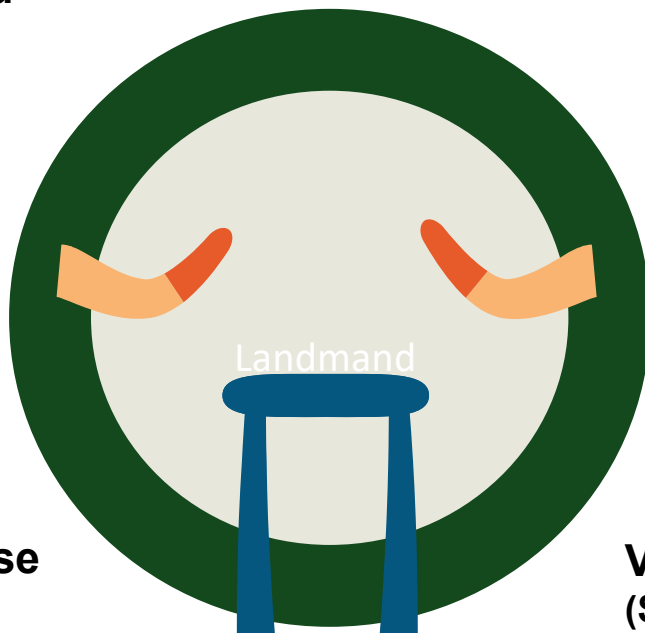
250.000 ha. ny skov

Beskyttet natur

Vådområder

Drikkevandsbeskyttelse

= Fald i udbringningsarealet på ca. 20 pct.

Dertil kommer:

Klimasikring

Motorveje

Infrastruktur

By- og erhvervsudvikling

**VE-udvikling
(Sol, Vind, Ptx, batterier)**

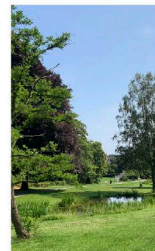

Erhvervsområde - byudvikling

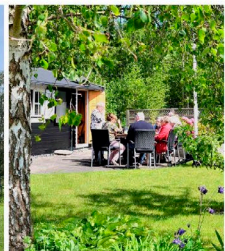

Et socialt og aktivt seniorliv

- Variation i arkitektur og materialer
- Seniorvenlige boliger
- Gode udearealer - private og fælles
- Grønne forbindelser
- Boliger i mindre klynger
- Naturlig indpasning i gadekæret
- Velindrettede fællesarealer
- Gode interne sammenhænge
- Et fællesskabsbaseret område
- Fællesparkering væk fra boligerne

Grønt gadekær til hele byen

Faciliter til fællesskab

Fokus på biodiversitet

Væksthus

Nyttehaven

Fælleshus - mødested for hele byen

Bærhave og frugtlund

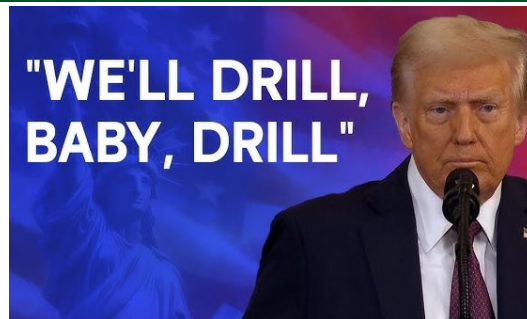
Fællesspisning - fra jord til bord

Varde dropper 6.738 ha udpeget til solceller

Her er tre grunde til, at politikerne dropper solcelleparker

2025 er et særligt år for lokalpolitikere. Det kan spille ind i et dramatisk kursskift.

Dansk brintrør til Tyskland forsinkes i flere år

Etableringen af brintrøret til Tyskland udskydes med flere år, så første fase er klar i 2031 og sidste i 2033.

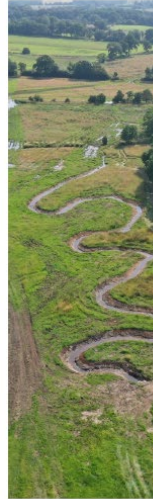
Trepart – hvordan kommer det til at ramme ?

Skovrejsning
40-50 kg N/ha

Lavbundsprojekter
50-70 kg N/ha

Vådome
90-120 kg

1 ha minivådome

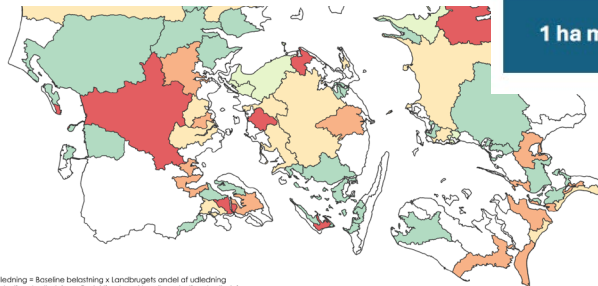
20 ha brak/skov

50 ha efterafgrøder

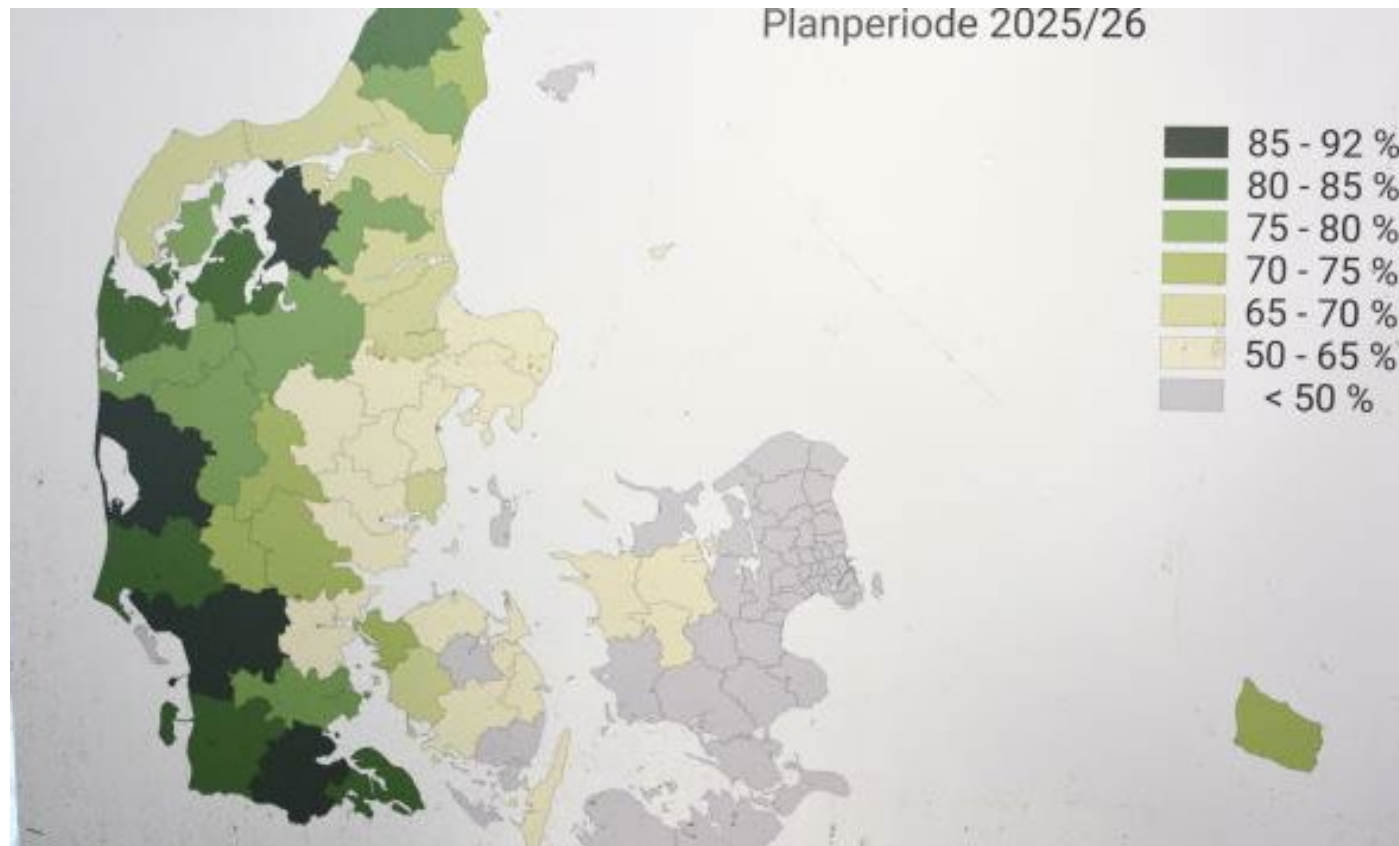
8750 kg N kvotetræk

0 50 km

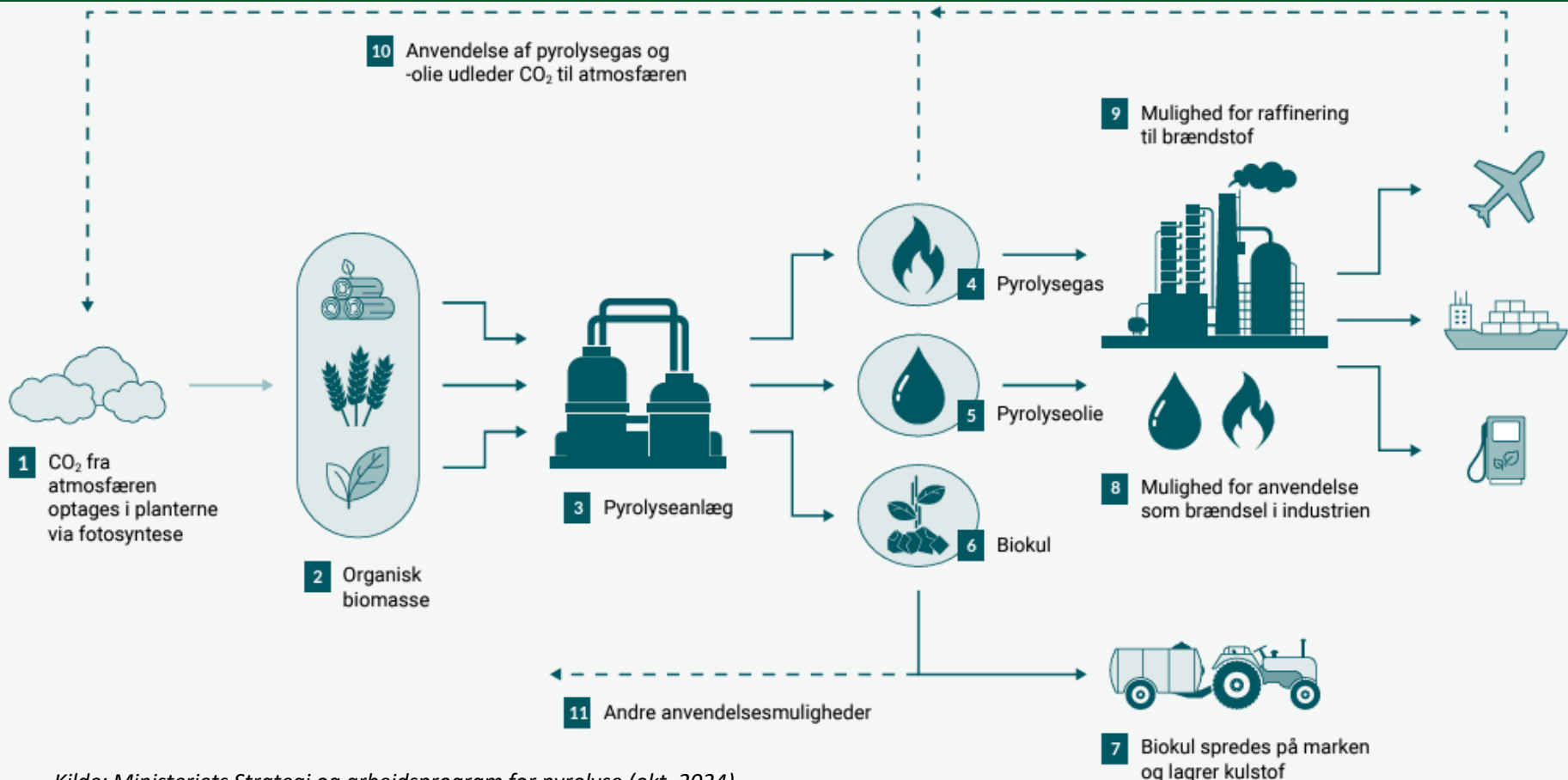
Så stor en del af jorden skal i anvendelse til husdyrgødning

Kilde: *Torkild Birkmose, SEGES*

Pyrolyse og biokul

Grøn trepart – biogas og landbruget

- Motivation til hurtig udslusning og være med i et biogasanlæg – CO₂-afgift
- Landmanden vil være ekstra motiverede til at efterspørge afgasset biomasse med høj N-udnyttelse
- Biogasanlægget motiveres til separering med ”høst” af stor mængde tørstof i fiberen og samarbejde med pyrolyseanlæg
- Der bliver 20 pct. mindre udbringningsareal, så konkurrencen om arealerne øges
- Kan græs til bioraffinering eller biogas blive et alternativ til udtagning?

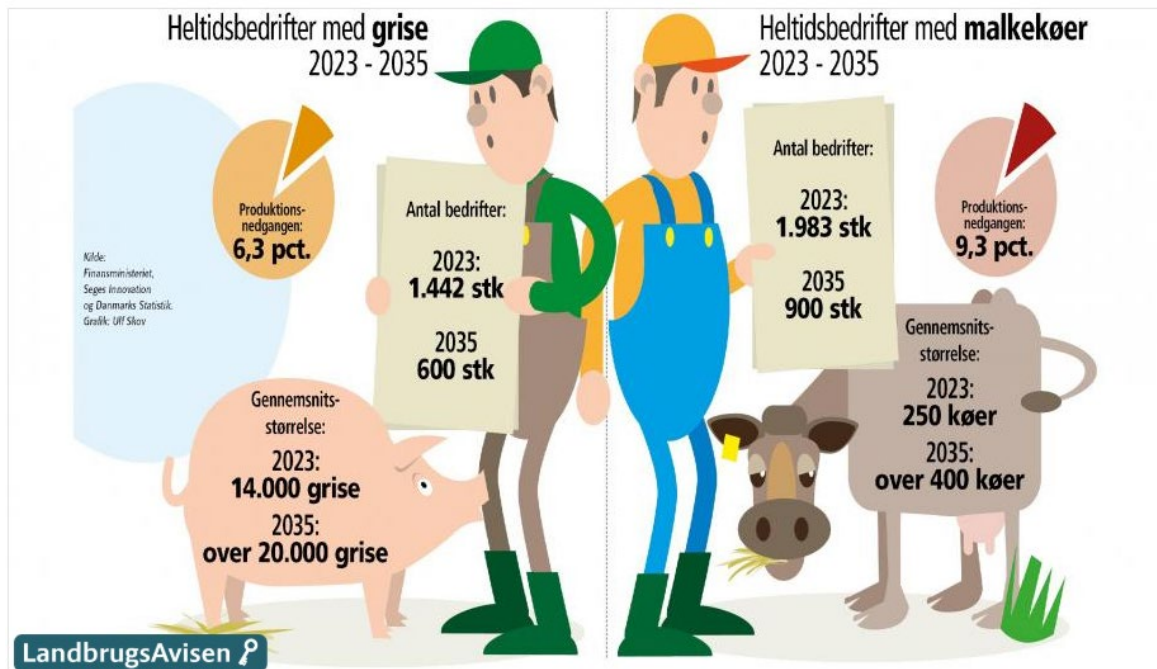

Strategidrøftelserne i jeres virksomhed

14. SEPTEMBER 2024 07:39

SKREVET AF: AAGE J. IVERSEN

Seges: I 2035 er tre ud af fem bedrifter med køer og grise forsvundet

Opsamling og afrunding

